Դ. 1169 | 1889 ԱՊՐԻԼ 25 ՍԱԼԸ | 1306 ՌԱՄԱԶԱՆ 7 | ՊԷՇԻՆՃԻ ՍԷՆԷ

20 ՓԱՐԱ

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

20 ՓԱՐԱ

ՓՕԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԻՅԷ ԹԻՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ՅԷՎՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

ԱԳՕՆԷ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

	12 այլըք	6 այլըք	3 այլըք
ՍԹԱՄՊՕԼ	140 ղշ.	70 ղշ.	40 ղշ.
ԹԱՇՐԱ	200 »	100 »	

Մէհմուլէ 20 ղրուշտան

ԻԼԱՆԱԹ ՖԻՅԱԹԼԱՐԸ

1ինճի, 2նճի վէ 3ինճի սահիֆէ սաթըրը [illegible] ղշ. 5
4իւնճիւ սահիֆէ 11ի 10ը. ղշ. » 5
Մէքթուպը նաֆիյա տահի պէնտլէր մէճճանէն գապուլ օլունաճագ վէ աէրճ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ տըր.

Իտարէխանէսի, Աթմայտանտա Պապը Ալի ճատտէսինտէ Նումէրօ 20 Ճիվէլէքեան մաթպաասընտա տըր: Գազէթայա մէթաա հագգընտա կազէթանըն սահիպ վէ միւտիրի
ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷՔԵԱՆ'ա միւրաճաաթ օլունա:

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ

Մէսմուաթա կէօրէ, բօսթա մէսէլէսի հագգընտա հիւքիւմէթը Սէնիյէ իլէ Պուլկարիսթան պէյնինտէ ճէրէյան իտէն միւզաքէրաթ՝ քեամիլէն պիր նէթիճէ ֆը միւնթիճ օլամամըշ տըր. Իմթիյազաթ գէմին օլմագ իւզրէ Պուլկարիսթան բօսթա վէ թէլէկրաֆ միւտիրի Մ. Մաթէէֆ թարաֆընտան գալէմէ ալընան բօսթա մուգավէլէնամէսինին մէվատտը միւնտէրիճէսի ուզուն ուզատըյա մէտգիգ իտիլտիքտէն սօնրա Օսմանլը մուրախխասլարը թարաֆընտան գապուլ իտիլմիշ իսէ տէ, 6 նօգթա հագգընտա գուլուսը ինթիրագի յէ տերմէյան օլունմուշ տըր.

Պու 6 նօգթատան էն միւհիմմի՝ բօսթա չանթալարընըն նէրէտէ թէամիւլ օլունաճաղը մատտէսի օլուպ, էվվէլ մէվճուտ օլան թէշքիլաթը խարիճէ պոստերը իչիւն էն միւնասիպ մահալ Շարգի Րումէլի հուտուտընտա Մուսթաֆա Բաշա իսէ տէ, պու խուսուս պագը միւլահազաթը բօլիթիգիյէ թէվլիտ էյլէտիկինտէն, Օսմանլը մուրախխասլարը՝ իշպու նօգթայը Պապը Ալինին գարարընա թաալիգ իթմիշլէր տիր.

Խմաատ թիւճճարիյէ թարիֆալարընըն թանզիմի իչիւն չըմէնտօֆէր մուրախխասլարընտան միւրէքքէպ գօմիսիօնտա վէրիլէն գարարլարը՝ Պուլկար մուրախխասլարը՝ Պուլկարիսթան հիւքիւմէթինին թասվիպինէ թաալիգէն գապուլ իթմիշլէր տիր. Մումաիլէյհիմ՝ Շարգ չըմէնտօֆէրլէրիյլէ Պուլկարիսթանտան նագլ օլունաճագ զէխաիր իչիւն քիլօմէթրօ պաշընա պէշէր 1000 քիլօկրամ իչիւն 3½ սանթիմ իւք պիր թարիֆա թայէյ իթտիքլէրի հալտէ, Շարգ չըմէնտօֆէրլէրի խարէսի էլէէվվ մէվճուտ օլան 7½ սանթիմլիք թարիֆայը 4½ սանթիմէ գատար թէնզիլ էյլէմիշ իսէ տէ, Պուլկար մուրախխասլարը իւք թալէպլէրինտէ իսրար իթմէքտէ, վէ պու թալէպլէրի հիւքիւմէթը Սէնիյէնէ տախի հագգը կէօրիւլէրէք իթթիզամ օլունմագտա իմիշ.

Պուլկարիսթան հիւքիւմէթի՝ պու թալէպինտէն գալթան ֆերագաթ կէլմէմէյէ գարար վէրմիշ օլտըղը կիպի, պիր թարաֆտան տախի Պուլկարիսթան գախիրէսինին պիր գըսմընը Պուրկազ լիմանընտան իխրաճ իթմէք իչիւն Եամպօլը—Պուրկազ չըմէնտօֆէր խաթթընըն սէրիան ինշասը իչիւն թէտաբիրը լազըմէ իթթիխազ էյլէմէքտէ իմիշ. Խաթթը մէզքիւր՝ Էսկի Զաղրայա գատար միւմթէտ օլաճագ, վէ օրատան պիրի Սօֆիայա վէ տիկէրի Ֆիլիպէյէ գատար իքի գօլու պուլունաճագ տըր. Պուլկարիսթան հիւքիւմէթի՝ իշպու խաթլարըն ինշա ու իքմալինէ միւգթէտիր պուլունտուղընտան, մէզքիւր խաթլար իքմալ օլունտուգտա, Պուլկարլար՝ քէնտի զախիրէլէրինին բէք ճիւզի պիր գըսմընը նագլի իչիւն Շարգ չըմէնտօֆէրլէրինէ միւհթաճ օլաճագլար տըր.

ՀՕԼԱՆՏԱ ԳՐԱԼԸՆԸՆ

ՔԷՍՊԸ ԻՖԱԳԱԹ ԻԹՄԷՍԻ

Ամսթէրտամ կազէթալարը՝ հօլանտա գրալընըն քեսպը իֆագաթ իթմէսի վէ պունըն իւզէրինէ սէրալը գրալիտէ ճէրէյան իտէն ահվալ հագգընտա պէր վէճհը աթի մալումաթ իթա իտիյօրլար.

Ալաֆր. ապրիլ 15տէն պէրու գրալըն ահվալը «Ըհհիյէսի՝ խալըտան խալը էյլէնմէյէ պաշլամըշ իտի. Աթըպպա՝ ասլա մէմուլ իթմէտիքլէրի պու թէպտտիւլաթը կէօրտիւքլէրինտէ տիւշարը թէաճճիւպ օլմուշլար տըր. Գրալըն «Ըհհէթը միւճոււիլէ պէրապէր գուվվէի ֆիքրիյէսի տախի ուցանմայա պաշլատըղընտան, գրալ՝ խնանը հիւքիւմէթի ճէնիտէն էէտը խարէսինէ ալմայա պէյանը արզու իթմէքտէ, վէ տիւհարը թէէխխիւր օլան ումուրը տէվլէթէ պիր էվրագը սապըրսըզըլըքլա կէօրմէք իսթէմէքտէ իտի. Գրալը միւշարէլէյհին էթըբաֆընտա պուլընանլարը հալի՝ կիթտիքճէ տիւշարը միւշքիլաթ օլմագտա իտի.

Նիհայէթ գրալըն հէմ թապիպը խուսուսիսի վէ հէմ տախի չօգտան պէրու միւշարէլէյհին տօսթը պուլընան Տօգթ. Վէնխուիզէն՝ պիր նիյապէթ հիւքիւմէթ թէշքիլինէ մէճպուրիյէթ հասըլ օլտըղընը գրալա իպլաղ իթմէկ հէյէթը վիւքէլա թարաֆընտան մէմուր օլմուշ օլմաղլա, թապիպը մումաիլէյհ՝ իշպու ազըր վազիֆէյի գրալիչանըն հազըր օլտըղը հալտէ իֆա իթմիշ, վէ տէրհալ ումուրը տէվլէթի եէտը իտարէսինէ ալմագ թասավվուրընտան վազ կէչմէսինի հէնուզ էյլէյէմէք իւզրէ պուլընան գրալը միւշարէլէյհէ թավսիյէ էյլէմիշտիր. Գրալ՝ ճէրէյան իտէն իշպու ահվալտէն տոլայը իւք աղըզ բէք զիյատէ պօզուլմուշ իսէ տէ, տէրագապ քէնտինի պուլմուշ տըր.

Գրալիչայա կէլինճէ, միւշարէլէյհա՝ նախիլիք մէմուրիյէթինի գապուլ իթմէսինէ տախի հիւքիւմէթ վէ էհալի թարաֆընտան պէյան օլընան արզույա պիր խալլը միւտաէթ գարշը կէլտիքտէն սօնրա, իւթէմէյէրէք մէզքիւր մէմուրիյէթի գապուլ իթմիշ օլտուղընտան, միւշարէլէյհանըն հալի՝ էն զիյատէ մուճիպը թէէսսիւֆ տիր. Պինաէնալէյհ պիր հիւքիւմէթը մուվագգաթա թէշէքքիւլ իթտիկի խապէրինին խասըլթան կիզլէնմէսի էյի պիր չէյ օլմատըղը անլաշըլմըշ տըր.

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

Պէլկրատտան իչար օլունտըղընա կէօրէ, գրալիչա Նաթալինին Պէլկրատա ավտէթինտէ իսթիգպալի իչիւնմէք իչիւն վուգու պուլաճագ մէսարիֆէ մուգապիլ խանէ ճէմի զըմընտա էն միւթէհէյյիզ Սըրպ ֆամիլյալարընտան 200 գատըն՝ պիր գօմիսիօն թէշքիլ իթմիշլէր տիր.

Սըրպիսթանտա պուլընան 50 գատար Պուլկար միւլթէճիլէրի՝ Մ. Զանգօֆըն տավէթինէ իճապէթէն Պուլկարէ կիթմիշլէր տիր.

Սամօա գրալը օլտուղը հալտէ ագտէմճէ Ալէմանլար թարաֆընտան թութուլըպ Պէրլինէ կէթիրիլէն Մալիէթօա՝ Ալէմանյա իմբերաթօրընըն մազհարը աֆվը օլմուշ օլտուղընտան, թէքրար Սամօա գրալըղընա նասպը մէմուլ օլունըյոր իմիշ.

Նէչէն բէնձ. կիւնլիւֆիլիք եօրթուսը օլուպ, գօնթ տը Պարիսին տախի խուսուսի միւսատրէֆ եէվմը մախսուսը օլմաղլա, Բարիզտէ գրալ թարաֆտարանը՝ մութանթան պիր զիյաֆէթ քէշիտէ իթմիշլէր տիր. Զիյաֆէթտէ 1000 քիշիտէն միւթէճավիզ մէտաուվին հազըր պուլունմուշ տըր. Էննի թաամտա Մ. Ֆէրտինանտ Տրվալ՝ պիր մէգալէ իրատ իլէ, «սուլհ ու սալահըն տէվամընը, վէֆագ ու իթիհատը էֆքեարըն հուսուլինի արզու իտէն Ֆրանսանըն իւմիտ ու ասայիշ վէ րիֆահ ու սաատէթինի եալընըզ գրալըն հիւքիւմէթի թէէմին իտէպիլէճէկինի, վէ ճիւմհուրիյէթ հիւքիւմէթի իսէ, սուլհըն նէթիճէյի խայրիյէսի օլան սէրկիյի քիւչատ իթմէք իւզրէ պուլընտուղը հալտէ, չունը պունը մուհաքքէմ իլէ ուզրաշարագ, պէյնէլ էհալի իթթիֆագսըզլըգ վէ գավղ ու ճիտալ գուհուրընէ սէպէպ օլտուղընը, վէ գօնթ տը Պարի հուքուգը էնմէքիլէրի պիր բօրճու օլմաղլա, ճիւմհուրիյէթտէն գիյամէ հուրրիյէթ վէ սէրպեսթիյէթէ րիայէթ իտէճէկինի» սէօյլէմիշ, վէ հուզզար «եաշասըն գրալ» ավազէլէրիյլէ պունութքը ալգըշլամըշ տըր.

Պատէնտէ գօնթ տը Պարիսէ պիր թէպրիք թէլէկրաֆը իմզալանըպ կէօնտէրիլմիշ տիր.

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Խուսուսի Թէլէկրաֆլար

Պարիզ 6 մայիս

Պու կիւն (տիւն) սէրկիի ուսմուլի՝ րէիսը ճումհուր Մ. Գարնօ հազրէթլէրի թարաֆընտան քիւշատ իտիլտի. Միւշարէլէյհ իլէ րէիսը վիւքէլա Մ. Թիրար պիրէր նութգ իրատ իթտիլէր. Գալապալըգ բէք զիյատէ իտի. Թաֆսիլաթ՝ տէրտէսթը թահրիր վէ թագտիմ տիր.

Պէրլին 4 մայիս

Րուսիա տէվլէթի թարաֆընտան հուտուտտա պագը հարէքեաթը ասքէրիյէ իճրա օլունտըղընա տաիր տիւնքի կիւն չայի օլան րիվայաթ՝ Պէրլին պօրսասընտա թէլաշ վէ էնտիշէյի մուճիպ օլմուշ տըր.

Բարիզ 4 մայիս

Պօրսա տէլլալլարը թարաֆընտան վէրիլէն մալումաթա կէօրէ, էէնի Դօնթուար տ'Էսգօնթ Պանգասընըն 80,000 աքէտ թահվիլի մայիսըն 10. ընճը կիւնինտէն իթիպարէն 15ինճի կիւնինէ գատար իխրաճ օլունաճագ տըր.

Պէշթա 5 մայիս

Թունա չայընտա սէյր ու սէֆէր իթմէք իւզրէ միլլի պիր շիրքէթին թէէսիսի զըմնընտա պիր թագըմ սէրմայէտարան թարաֆընտան հէյէթը վիւքէլայա պագը թէքլիֆաթ վուգու պուլմուշ տըր.

Բէթէրսպուրկ 5 մայիս

Տախիլիյէ նազըրը գօնթ Թօլսթօյ թէհլիքէլի պիր սուրէթտէ խասթա տըր.

Լօնտրա 5 մայիս

Թայմըն խատտասընա կէօրէ, Րուսիա՝ բրէնս Ֆէրտինանտըն Պուլկարիսթանտան չըգմասը վէ Օրթօտօքս մէզհէպինէ մէնսուպ պիր բրէնսին ինթիխապը շարթլարը թահթընտա, Պուլկարիսթան իլէ հուսուլը իթիլաֆա մէյյալ իմիշ.

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Բօսթա վէ Թէլէկրաֆ նազըրը հասան Ալի էֆ. հազրէթլէրինէ իմթիյազ նիշանըն կիւմիւշ միտալեասը իհսան պույուրըլմուշ տըր.

—Խարիճիյէ նէզարէթի մէքթուպճիւսը Միւնիր պէյ հազրէթլէրինէ ալիյէն նիշանը իմթիյազըն կիւմիւշ միտալեասը իհսան պույուրըլտուղը կիպի, միրը միւշարէլէյհէ թարաֆը հազրէթի Բաատիշահիտէն Նիշան Թաչընտա պիր տէ գօնագ իհսան պույուրըլմուշ տըր.

—Հիւքիւմէթը Սէնիյէ իլէ Ալէմանիա հիւքիւմէթի պէյնինտէ ագտ օլունաճագ թիճարէթ մուգավէլէնամէսինին միւզաքէրաթը՝ պիր զէմանտան պէրու միւնգաթի օլմուշ օլտուղը հալտէ, Ալէմանիա ժէնէրալ գօնսօլօսը Մ. Կիւէնին Տէրսաատէթէ ավտէթի իւզէրինէ եէնիտէն ճէրէյանա պաշլամըշ տըր.

Էվվէլճէ պուրատա պատէնիքաքէրէ Պէրլինէ կէօնտէրիլմիշ օլան մուգավէլէնամէ սուրէթինինէ պագը թաատիլաթ իճրասընա Ալէմանիա թարաֆընտան լիւզում կէօսթէրիլմիշ օլտուղընտան, թարաֆէյն մուրախխասլարը՝ էլէէվվ թաատիլաթը մէզքիւրէ հագգընտա միւզաքէրաթտա պուլունմագտա իմիշլէր. Մուրախխասլարըն իւք ինթիմամը՝ կէչէն սալը կիւնիւ Ալէմանիա սէֆարէթխանէսինտէ վուգու պուլուպ, թաատիլաթը մէզքիւրէ քէնտիլէրինէ թէպլիղ օլունմուշ տըր.

—Բարիզ սէֆիրի Էսատ բաշա հազրէթլէրինին պու հաֆթա գարգընտա մէզունէն Տէրսաատէթէ կէլէճէյի իշիտիլմիշ տիր.

—Վիէննա սէֆիրի Սաատուլլահ բաշա հազրէթլէրի՝ պօղազ խասթալըղընա միւպթէլա օլմուշ իսէ տէ, թէտավիճէ քեսպը աֆիյէթ իթմէքտէ իմիշ.

—Պրուսաու Զէքիրիէ նամ մահալէ մուվագգաթէն պիր բօսթա վէ թէլէկրաֆ մէրքէզի քիւշատ օլունարագ Թիւրքճէ թէլէկրաֆ մուխապէրաթը իճրա վէ աթի վէ թէհհիւտա մէքթուպ գապուլ վէ թէսլիմի օլունաճաղը իլան գըլընմըշ տըր.

—Ատաբազար վէ Սպանճա ճիվարլարընտա ախիրէն պագը բէտանը սօյուճուլարըն եագալանմըշ 3 կիւրճի մուհաճիրլէրինին Իզմիտտէն չըգարըլան սիւվարի ժանտարմալար թարաֆընտան տէրտէսթ օլունտուգլարը, վէ պունլարըն 5 րէֆիգլէրինին տախի մուախխարէն էլտէ կիւրտիւքլէրի Իզմիտտէն եազըլըյօր.

—Պուլկարիսթան գարու բէթխիւտասը Մ. Վուլգօվիչ՝ 15 կիւնտէն պէրու նամիզաճ օլտուղընտան, Պուլկարիսթան հիւքիւմէթինտէն ալտըղը մէզունիյէթ մուճիպինճէ պու կիւն Պրուսայա ազիմէթ իտէճէքմիր.

—Իրան տէվլէթինին Մըսըր ժէնէրալ գօնսօլօսը Միրզա Նէճէֆ Ալի խան՝ տիւն չէհրիմիզէ կէլմիշ տիր. Մըսըր կազէթալարընըն գավլինէ, մումաիլէյհ՝ Իրան Շահընըն Տէրսաատէթէն միւրուրինտէ պուրատա պուլունմագ իչիւն կէլմիշ տիր.

—Գահիրէտէ Րուսիա բօլիթիգա մէմուրը վէ ժէնէրալ գօնսօլօսը Մ. Գօրանտէրէ պէյլէրէ Մըսըր թարաֆընտան Սէն Սթանիսլաս նիշանընըն կրան գօրտօն րիւթպէսի իհսա օլունմուշ տըր.

—Աւսթրիա վէ Ալէմանիա ասքէրինին իւթիւմալ իթմէքտէ օլտուղը պէշլի նամ րօֆօյլէր թիւֆէնկինին մուճիտի Մ. Մէնլիխէր՝ պու քէրրէ Տէրսաատէթէ կէլմիշ տիր. Մումաիլէյհին պուրայա կէլմէսի՝ մէզքիւր թիւֆէնկին հիւքիւմէթը Սէնիյէյէ տախի գապուլի մագսատինէ մէպնի իմիշ.

—Պէյօղլընտա քէաին Գօնգօրտիա թէաթրօսընտա գումար օյնատան միւթէճէսիրլէր իլէ գումարպազլարըն մուհաքէմէլէրի տիւն Պէյօղլու թիճարէթ մահքէմէսինտէ իճրա օլունարագ, օրատա գումար օյնանտըղը տախի չահատէթլէ պուլընանլարըն իֆատէլէրի խիլաֆը օլունուր. Իւչիւնճիւ մուհաքէմէ՝ կէլէճէք բէնճշէնպէ կիւնինէ թալիգ իտիլմիշ տիր.

—Իւթմօսիգիմիզ կէօրէ, Շիրքէթի Խայրիյէ՝ Պէօյիւքտէրէ, Թարապիա, Եէնիքէօյ վէ Պէյլէրպէյի իսքէլէլէրինին եօգարը թարաֆլարը իսքէլէլէրի միյանընտա իշլէմէք իչիւն լիւզում կէօրտիւկի 90 գատէմլիք բօղազընտա եանատան չարքլը իքի գըմա քիւչիւք վափօրլարը՝ Գանաֆլընտա Սէփէր էֆ.նին տէրունը խանէսինտէ ֆապրիգասընտա յաբտըրմագտա իմիշ.

—Էվվէլքի հաֆթա բազար կէճէսի սաաթ 5 րատտէլէրինտէ Պէյօղլընտա Թագսիմտէ սօգագ օրթասընտա պիր խըսըզ՝ գալչաարըն 3 էէրինտէն գամա իլէ վուրուլմուշ օլարագ եարալանմըշ օլտուղը տէվրիյէ գօլը թարաֆընտան կէօրիւլէրէք, գալտըրըլարագ պէլէտիյէ խասթախանէսինէ, վէ իքի կիւն սօնրա Իթալիա խասթախանէսինէ կէօթիւրիւլմիշ տիր.

Մէճրուհը մէրգում՝ Իթալիա թէպաասընտան զէնկին պիր մագարնա ֆապրիգաճըսընըն մախտումը Մ. Բօլ Պանգալարի օլուպ, մէրգում՝ կէչէն ճումաա կիւնիւ մէզքիւր խասթախանէտէ վէֆաթ էյլէմիշ, վէ ճէնազէսի բազար կիւնիւ գալտըրըլմըշ տըր.

Մէսմուաթա կէօրէ, Իթալիա գօնսօլօսխանէսի մէմուրլարը՝ իշպու ճինայէթ հագգընտա մէրգումը տէֆալէ իսթինթագ իթմիշլէր իսէ տէ, իւք աղըզ օլ պապտէ հիչ պիր շէյ սէօյլէմէմիշ, վէ նիհայէթ Իթալիա ժէնէրալ գօնսօլօսընըն խըրարը իւզէրինէ, իշի եալընըզ գօնսօլօսը մումաիլէյհէ սէօյլէյէճէյինի պէյանլա, եանլարընտա տիկէր հիչ պիր քիմսէ պուլընմատըղը հալտէ եալընըզ մումաիլէյհէ պէյանը հալ էյլէմիշ տիր.

Քէզալիք րիվայէթ օլունտըղընա կէօրէ, մէրգում՝ խասթախանէտէ իքէն եագընընտա պուլընան պիր խասթայա քէնտիսինին ախըր ինթիգամ իչիւն վուրուլտուղընը, վէ քեսպը իֆագաթ իթտիքտէ քէնտի ալչագ գաթիլինէ աճըղը ինթիգամ իտէճէյինի սէօյլէմիշ իմիշ.

Մ. Բօլ Պանգալարի՝ 30 եաշընտա օլուպ, պիր գաչ այտան պէրու զէվճէսինտէն այրը իմիշ. Գաթիլ՝ Իթալիա գօնսօլօսխանէսի թարաֆընտան քէմալը կէրմի իլէ արանըլմագտա տըր.

—Մէ-րէ-վլէ-Բին պէյանընա կէօրէ, պիր գատընըն եագութ եիւզիւկինի, հինը միւզայէտէտէ մէզատա ֆէսատ գարըշտըրարագ եիւզիւկի էհվէն ֆիյաթլա գարաթ թարաֆընտան սըյլա մազնունալէյհ օլան գույումճը Յովակիմ վէ տէլլալ Գարեգին Ֆէրհատեանըն տիւնքի կիւն Տէրսաատէթ պիտայէթ մահքէմէսի ճէզա տայիրէսինտէ մուհաքէմէլէրի պիլիճրա, մէրգումլարըն պուփիլէ ճէզալարէթլէրի սապիթ օլմաղ-

լա, ճէզա գանունանամէսինին 238ինճի մատտէսինէ թէվֆիգէն 15էր կիւն հապսլարըյլա պիրէր ալթուն ճէզայի նագտի ախզընա միւթթէֆիգէն գարար վէրիլմիշ տիր.

—Աւսթրիա բօսթախանէսինտէն թէպլիղ օլունան մալումաթա կէօրէ, Էվրօբայա կէօնտէրիլէճէք բօսթա չանթալարը՝ պատէմա հէր կիւն էվրօբա աթի գալմայաճագ իսէ, վէ պիւթիւն մաատա հէր բազար էրթէսի վէ բէնճշէնպէ կիւնլէրի տախի Շարգ սիւրաթ գաթարլարը իլէ իրսալ օլունաճագ տըր.

—Պիր չօգ միւթէսաբբըֆլարըտա վէ մալիյէ միւֆէթթիշլիքլէրինտէ պուլունմուշ օլան Րումի բաշա՝ էվվէլքի կէճէ վէֆաթ իթմիշ տիր.

ԱԶԳԱՅԻՆ

Բաթրիգ Ամէն՝ Տ. Խորէն Սրբազան հազրէթլէրի՝ տիւն Քաղ. Ժողով Ատենապետի աթուֆէթլու Սիմօն պէյ էֆ. հազրէթլէրիյլէ պէրապէր Պապը Ալիյէ ազիմէթլէ, գաթը հազրէթը Սատրազամի իլէ միւլագաթ իթմիշ տիր.

Ս. Երուսաղէմ Բաթրիգի Ամէն. Տ. Յարութիւն Սրբազան հազրէթլէրինէ Ս. Երուսաղէմէ գատար րէֆագաթ իթմէք իւզրէ Կեդր. Կրօն. Ժողով թարաֆընտան մէճլիսը մէզքիւր Ատենապետի Լուսինեան Գեր. Տ. Խորէն Սրբազան իլէ ազատէն Փափազեան Գեր. Տ. Յակոբ Աշոտ վարդապետ պատուիրակ նասպ օլընտուգլարը կիպի, Կեդր. Քաղ. Ժողով թարաֆընտան տախի մէճլիսը մէզքիւր ազասընտան Հաճեան Խաչիկ վէ Թորոսեան Յովհաննէս էֆ.լէր պատուիրակ թային օլունմուշլար տըր.

Քէզալիք Բաթրիգը միւշարէլէյհ հազրէթլէրինէ՝ Ս. Երուսաղէմտէն խասսէթէն տավէթ իլէ կէլէն Մարկոսեան Գեր. Տ. Մամբրէ եպիսկոպոս իլէ Երեցեան Գեր. Տ. Գէորգ վարդապետ տախի պաշտա կէտէր օլնան պատուիրակլարտան մաատա Տիարպէքիր Առաջնորդը էսպագ Նաճառեան Գեր. Տ. Փիլիպպոս եպիսկոպոս իլէ Անոյշեան Գեր. Տ. Գաբրիէլ վարդապետ տախի րէֆագաթ իտէճէքլէր տիր.

Պիր գաչ այ ազատէ Թէքիրտաղ առաջնորդը սապըգ Գեր. Տ. Ներսէս եպիսկոպոս՝ Ս. Երուսաղէմ ազիմէթ իտուպ, մահալը մէզքիւր միաբանլարընտան օլմասը հասէպիյլէ օրատա իգամէթ իթմէյէ պաշլամըշ տըր.

Բաթրիգ Ամէն. Տ. Յարութիւն Սրբազան հազրէթլէրի՝ Եաֆայա միւվասէլէթինտէ ալայ իլէ վէ գապթիյէ վէ ժանտարմա նէֆէրաթըյլա պէրապէր իսթիգպալ իթմէք իւզրէ Ս. Երուսաղէմ Միաբանութիւնընտան 3 եպիսկոպոս վէ 12 վարդապետ վէ տախա պիր չօգ մէմուր վէ խատէմէ Եաֆայա էնէճէքլէր տիր.

Ս. Երուսաղէմ Բաթրիգ վէքիլի Սէֆէրեան Գեր. Տ. Սիմէօն Սրբազան Արքեպիսկոպոս՝ ճումաա էրթէսի, բազար վէ բազար էրթէսի կիւնլէրի Մալիյէ նէզարէթինէ ազիմէթլէ, Նազըր Գազազեան Յակոբ բաշա հազրէթլէրիյլէ միւլագաթ իթմիշ տիր.

Խասքէօյտէ քեաին Գալֆաեան Որբանոցա խանէթէն պու քէրրէ Բաթրիգ Ամէն. Տ. Խորէն Սրբազան հազրէթլէրի 2, Ունճեան սաատէթլու Արիկ էֆէնտի հազրէթլէրի 5, Կիւմիւշկէրտան Տիգրան էֆ. 4 վէ Ներսէսեան Գրիգոր էֆ. 4 լիրա իթա իթմիշ օլտուգլարը կիպի, տիկէր պագը զէվաթը համիյէթքեարան թարաֆընտան տախի պիրէր մըգտար խանէ վէրիլմիշ, վէ էլան Տիկին Սրբուհի Տիւսապ բաշանըն թահթը հըմայէսինտէ խանէի մէզքիւրէյէ տէվամ իտիլմէքտէ պուլունմուշ տըր.

Բաթրիգխանէ պինասընըն ինշաաթը գօմիսիօնը՝ տիւն Պէյօղլունտա Ս. Երրորդութիւն քիլիսէսի Թաղ. Խորհրդարանընտա Բաթրիգ Ամէն. Տ. Խորէն Սրբազան հազրէթլէրինին Նախագահութիւնը թահթընտա ագտը իճթիմա իտէրէք, իշպու իճթիմաատ էզպիւսիւմէ աթուֆէթլու Մաքսուտ Սիմօն պէյ իլէ սաատէթլու Նուրեան Յովհաննէս էֆէնտի հազրաթը տախի հազըր պուլունմուշլար տըր.

Կրօն. Ժողով տիւն Բաթրիգխանէտէ Լուսինեան Գեր. Տ. Խորէն Սրբազանըն Ատենապետութիւնը թահթընտա ագտը իճթիմա իտէրէք, ազանըն էքսէրիյէթիլէ Խրիմեան Ամեն. Տ. Մկրտիչ Սրբազան հազըր պուլունմուշլար տըր.

Մէճլիսը մէզքիւր՝ Սամաթիա Ս. Գէորգ քիլիսէսի քարոզիչի Յակոբեան Տ. Վահան վարդապետի մէսէլէսիյլէ մէշղուլ օլուպ, իշպու մէճլիսէ էվվէլա պիր գաչ Սամաթիա Երեսփոխանլարը, սօնրա քիլիսէի մէզքիւր Թաղ. Խորհուրդը վէ տախա սօնրա Սամաթիա էհալիսի թարաֆընտան թէշքիլ օլունմուշ 25 քիշիլիք պիր հէյէթը մէպուսէ կէլմիշլէր, վէ քարոզիչլէրինի քէնտիլէրինէ խաս իթմէսինի Կրօն. Ժողովտան րէճա վէ թալէպ իթմիշլէրտիր.

Խնդրակիրլէրին բրօթէսթօ վէ թէշէքքիւրի իւզէրինէ Բաթրիգ Ամէն. Տ. Խորէն Սրբազան հազրէթլէրի՝ բազար սապահը մումաիլէյհ Տ. Վահան վարդապետի Խասքէօյէ տավէթ իթմիշ իտի.

Տիւնքի Կրօն. Ժողով՝ կէլէն Երեսփոխանլարը վէ Թաղ. Խորհուրդը վէ հէյէթը մէպուսէյի տիւնլէտիքտէն սօնրա, Յակոբեան Տ. Վահան վարդապետին՝ Սամաթիա Ս. Գէորգ քիլիսէսինին քարոզիչի օլտըղընը վէ պիր գարարը ճէտիտէ տէկին օրատա քարոզիչ գալաճաղընը պէյան իթմիշ տիր.

* * *

Ատաբազար էհալիսի՝ պիր հէյէթը մէպուսէ վասըթասըյլա Բաթրիգխանէյէ պիր մահզար իրսալ իտէրէք, Ատաբազար Կեդր. վարժարանընըն միւտիրլիկինի տախի տէրէօհտէ իթմիշ օլան Նազարեթեան Արժ. Տ. Սահակ վարդապետի Ատաբազարընա խաս իթմէսինի րէճա վէ թալէպ իթմիշ օլտըղընտան, տիւնքի Կրօն. Ժողով՝ իշպու մահզէրի նազարը տիգգաթա ալըրագտան վէ միւզաքէրաթը լազըմէյի իճրա իթտիքտէն սօնրա, պու մէսէլէյէ տաիր էվրագը րէսմիյէնին Ատաբազարընտան Բաթրիգխանէյէ վիւրուտ իտինճէյէ վէ պու պապտա Իզմիտ Առաջնորդը Յովակիմեան Գեր. Տ. Ստեփան եպիսկոպոս իլէ իճրա օլնաճագ միւզաքէրէյի խիթամ պուլունճայա գատար, Արժ. Տ. Սահակ վարդապետին պիր այ միւտտէթլէ Նիկոմիտի քիլիսէսինտէ մուվագգաթէն քարոզիչ նասպ օլմասընա գարար վէրմիշ տիր.

* * *

Պունտան ագտէմ փիլոնազգեան օլտըղը իլան իտիլմիշ օլան Խարբերդի Տ. Երեմիա քահանայ՝ աֆվ օլունմագ իչիւն Բաթրիգխանէնին հէր գարարընա իթաաթ իտէճէկինէ տաիր Բաթրիգ Ամէն. Տ. Խորէն Սրբազան հազրէթլէրինէ պիր խաթիտա թագտիմ իթմիշ օլտըղընտան, տիւնքի Կրօն. Ժողով՝ մէրգում քահանայըն ապաշխարութիւն իչիւն Լիմ Անապատընա իրսալ օլունմասընա գարար վէրմիշ տիր.

* * *

Տիւնքի Կրօն. Ժողով՝ պագը թաշրա վէ իգթիզաճ մէսէլէլէրիյլէ տախի իշթիղալ էյլէմիշ տիր.

Մայր եկեղեցինին Լուսաւորչեան գըզլար մէքթէպինէ խանէթէն բազար կիւնիւ մէքթէպը մէզքիւրտէ քէշիտէ օլունտըղընը տիւնքի նիւսխէմիզտէ պէյան իթմիշտիք. Պիյանգօտա գազանան իքի եիւզ ատէտ նօմէրօլարըն ճէտվէլի՝ Մայր եկեղեցինին գաբուսընա թաալիգ իտիլմիշ օլուպ, անճագ գազանըլան էլ հիւնէրլէրինին պու հաֆթաքի իմթիհանտան սօնրա եանի կէլէճէք բազար էրթէսինտէն իթիպարէն սահիպլէրինէ թէսլիմ օլունաճաղը վէ Թաղ. Խորհրդարանընտան ախզ իտիլէճէկի՝ մէքթէպը մէզքիւր իտարէսի թարաֆընտան պէյան էտիլմէքտէ իսէ ու իլմաթ օլընը.

ՎԱՇԻՆԿԹԸՆՏԱՆ ՀԱՐՐԻՍԸՆԱ ԳԱՏԱՐ

100 ՍԷՆԷՑԷ ԱՄԷՐԻԳԱ

Ա.

(Վաշինկթընըն Ամէրիգա ճումհուրիյէթի րիյասէթինէ ինթիխապըընըն 100-ւնճի սէնէսի տէվրիյէսի րէսմի' ալաֆր. ապրիլին 29ընճը կէչէն սալը կիւնիւնտէն պէտ իլէ Նիւ-Եօրգտա իճրա խուլունտւկէ պաշլամըշ տըր։)

Բէյիսը ճումհուր Ժէնէրալ Հարրիսըն Տէօֆէլ Նամ Թօք չէքէր վափօրընա րաքիպ օլարագ Վաշինկթընա մուվասէլէթ իթմիշ, վէ իսկէլէտէ մէմուրինը հիւքիւմէթ իլէ էհալիտէն պիր ճէմը ղաֆիր Թարաֆընտան գապուլ օլունմըշ տըր։

Բէյիսը միւշարէլէյհ էօյլէ Թաամընտան սօնրա, Նիւ-Եօրգ պէլէտիյէ տաիրէսինէ ազիմէթ խուրէք, մէմուրինը հիւքիւմէթի վէ Նիւ-Եօրգ միւթէպէրանընը հուզուրընտա գապուլ իթմիշ տիր. Իշպու րէսմը գապուլ պիր պուչուգ սաաթ տէվամ իթմիշ տիր։

Երթէսի չարչէնպին կիւնիւ Թէքրար չէհրը այինէ տէվամ օլունարագ, քիլիսէլէրտէ տուալար գրաաթ օլունտըղը կիպի, խարիճտէ տախի պիր չօգ մէրասիմ իճրա օլունմըշ տըր. պու մէրասիմին էն բարլաղը 51 պին ասքէրէ իճրա իթտիրիլէն պիր րէսմը կէչիտ իտի քի, Ճէմահիրը Միւթթէֆիգա էյալէթլէրինին ճիւմլէսի Թարաֆընտան իրսալ օլունան պիրէր հէյէթը մէպուսէ պու րէսմը կէչիտէ իշթիրաք էյլէմէքտէ իտի։ Բէյիսը ճումհուր Ժէնէրալ Հարրիսըն պու րէսմը կէչիտի Մատիսըն Սգուայր նամ մահէլլէտէն Թէմաշա էյլէմիշ տիր։

Ագշամ միւքէլլէֆ պիր զիյաֆէթ քէշիտէ օլունարագ պունտա Ժէնէրալ Հարրիսըն պիր նութգ իյրատ իտուպ, «Ճէմահիրը միւթթէֆիգա հիչ պիր զէման գարատա մուհարէպէ իթմէյէ չիմտիքի գատար հազըր պիր հալտէ պուլունմամըշ իտի. Փագաթ հիչ պիր զէման տա չիմտիքի գատար սուլհ Թարաֆտարը օլմամըշ տըր» տէմիշ տիր։

Բէնչչէնպին կիւնիւ տախի չէնլիքլէրէ տէվամ օլունարագ 100 սէնէ զարֆընտաքի Թէրագգըյաթը կէօսթէրմէք իւզրէ մաքինալար վէ սայիրէ իլէ պիր րէսմը կէչիտ Թէրթիպ խուլունմիշ տիր։

Օգլօհամա էյալէթինին մէհաճիրէթէ քիւշատը միւնասէպէթիյլէ' Ամէրիգա ահվալը հագգընտա պիր գաչ սէօզ սէօյլէմիշ իտիք։

Ամէրիգանըն Եվրօպալըլար իւզէրինէ օլան Թէֆէվվուքի էօյլէ պիր տէրէճէտէ տիր քի, իշպու չէնլիքլէրին իսթիհզար իթտիկի վէսիլէտէն պիլ իսթիֆատէ պազը Թաամիգաթա կիրիշմէյի միւնասիպ աատ էյլէտիք։

Մաագսատըմըզ Ամէրիգանըն 100 սէնէլիք Թարիխինի եազմագ տէյիլ տիր. 100 սէնէլիք Թէհէվվիւլաթը կէօսթէրմէք տիր. Վաշինկթընտան Հարրիսընա գատար սէրլէվհասըյլա եազաճաղըմըզ պու մէգալէլէր Թարիխտան զիյատէ, Ֆէլսէֆէի Թարիխէ (Ֆիլօզօֆի տը լ'իսթուար) այիտ տիր։)

1789 սէնէսի ապրիլ այընտա Վաշինկթըն' Նիւ-Եօրգըն Ուօլլ Սթրիթ սօգաղընտա վագը Մալիյէ տաիրէսինտէ Ճէմահիրը Միւթթէֆիգանըն պիրինճի րէիսի սըֆաթըյլա եէմին իթտիկի սըրատա, Ճէմահիրը Միւթթէֆիգա տէտիկիմիզ եէր անճագ տէօրթ միլեօն էհալիյի հավի պիր ճումհուրիյէթ իտի։

1889 սէնէսի մարտըն 4ւնճի կիւնիւ Ժէնէրալ Հարրիսըն քէնտի իլք պէյաննամէսինի Միլլէթ մէճլիսինէ Թէպլիղ իթտիկի սըրատա իսէ, պու ճումհուրիյէթին ալթմըշ միլեօն էհալիսի մէվճուտ օլտուղընտան, 100 սէնէ զարֆընտա էհալինին ՕՆ ՊԷՇ ՔԷՐՐԷ ալթմըշ օլտուղը կէօրիւլիւր։

Վաշինկթընըն րէիսը ճումհուր ինթիխապ խուլունտիկի զէման Ամէրիգա փաթանէրտէրլէրի իսթիգպալինէ գատար բարլագ կէօրիւրլէր իտէ կէօրսիւնլէր, պու տէրէճէտէ պիր Թէրագգըյը քէստիրմէլէրի միւմքին տէյիլ իտի։

Տաճա պունտան 60 սէնէ էվվէլ Նիւ-Եօրգըն 20200, Պալթիմօրըն 92,000, Ֆիլատէլֆիանըն 160,000, Պօսթընըն 80,000 էհալիսի վար իտի, չիմտի իսէ Նիւ-Եօրգ իքի միլեօնը միւթէճավիզ էհալիյի հավի օլտուղը կիպի, եօգարըտա Թաատատ իթտիկիմիզ չէհիրլէրին հէր պիրի տախի պիր գաչ 100 պինլէր էհալիյի հավի տիրլէր։

Պու Թէրագգը նէ' սայէտէ օլմուշ տըր. —Նէ' կիպի ահվալ Ամէրիգանըն պէօյլէ մութթարըտէն իլէրի կիթմէսինի Թէէմին էյլէմիշ տիր։

Եկէր պու խուսուսը Թէտգիգ իտէր իսէք, իրաէ օլունապիլէճէք պիւթիւն սէպէպլէրին պիրինտա 100 սէնէ էվվէլ Ամէրիգա րէիսը ճումհուրը օլան օ պէօյիւք զաթըն (Վաշինկթընըն) գօյտուղը Թէմէլի պուլուրըզ։

Ճէմահիրը Միւթթէֆիգանըն իսթիգլալի իլան խուլունտուղը զէմանտան եանի 1776 Թարիխինտէն պէրու, ճէմահիրը մէզքիւրէնին Թարիխի իքի գըսմա այրըլըր քի, ազգամը մէզքիւրէնին պաշը 1830 սէնէսի իլէ 1840 սէնէսի միյանընտաքի զէման տըր։

1787 սէնէսինտէ Թանզիմ օլունան Ամէրիգա ճումհուրիյէթի Գանունը Եսասիսի —Եվրօպատան Ամէրիգայա հիճրէթ էյլէտիքլէրի սըրատա, քէնտի ախլագ ու ատապը միլլիյէլէրինի տէ պէրապէր կէօթիւրմիշ օլան— Ինկիլիզ Բիւրիթենլէրինին հըսսիյաթ ու Թէմայիւլաթընա Թէվֆիգ խուլմիշ իտէ։

Վաշինկթըն' ինթիխապ ուսուլինի իֆրաթ տէրէճէյէ կէօթիւրմէք աըզունտա օլանլարտան օլմատըղը կիպի, «հէր չէյ էքսէրիյէթլէ թէսվիյէ օլունըր» (Ձայն բաղմաց ձայն Աստուծոյ) ուսուլինի եանըլմազ պիր հագիգաթ օլմագ իւզրէ գապուլ էյլէյէնլէրտէն տէ տէյիլ իտի։

Մուհալիֆլէյհին Թէէսիս իթտիկի հիւքիւմէթ' միւվազէնէլի պիր հիւքիւմէթ (կավէրնըմէնթ տը պալընս) իտի։ Մէճլիսը այան ճէմահիրը միւթթէֆիգայը Թէշքիլ իտէն էյալէթլէրին վէքիլը մութլագը վէ մուհաֆըզը հուգուգը հիւքիւմէթ օլուպ, օրատա հէրքէս սիւրէն չէյ' րէթէ՞ տէյիլ, հօէթ իտի։ Մէճլիսը այան ազասը էյալէթլէր էհալիսինին միգտարընա կէօրէ ինթիխապ օլունմայըպ, հէր պիր էյալէթ միւթէսավիէն իքի ազա իրսալ իտէր իտի. չէօյլէ քի, անճագ 42 պին էհալիսի օլան Նէվատա նամ քիւչիւք էյալէթ տախի պու մէճլիստէ քէնտի սէօզինի Ամէրիգա էյալէթլէրինին էն ճէսիմի օլան Նիւ-Եօրգ էյալէթի գատար կէչիրէպիլիր իտի։

Րէիսը ճումհուրըն վազիֆէի, վէ սուրէթը ինթիխապը տա չայանը տիգգաթ տըր։

Րէիսը ճումհուր, Եվրօպա ճումհուրիյէթլէրինտէ կէօրիւլտիկի կիպի, Գօնկրէյէ Թապի օլմայըպ, ուսուլ Ճէմահիրը Միւթթէֆիգա էհալիսինին վէքիլի հիւքիւմէթտէ տիր։ Րէիսը ճումհուր ինթիխապը իքի տէրէճէ գուրա վասըթասըյլա իճրա խուլունտիկի, վէ էն ուֆագ էյալէթ 3 րէյէ մալիք օլտուղը ճիհէթլէ, պունտա տա րագգամտան զիյատէ հագգ ուսուլինէ րիայէթ վէ ազալիյէթին հուգուգը մուհաֆազա իտիլմիշ տիր։

Ամէրիգատա «Բարլամէնթօ ճումհուրիյէթի» տէնիլէն չէյ եօգ տըր. Րէիսը ճումհուր' Գանունը Եսասի ահքեամընճա հարիճ օլտուղը հուգուգը քէմալը սէրպէսթի իլէ իսթիմալ իտէր. Բարլամէնթօ Թարաֆընտան վէրիլէն գարարլարը' մուվաֆըգը մասլահաթ կէօրմէտիկի հալտէ, քէնտի վէթօ հագգընտան պիլիսթիֆատէ անլէրէ մուխալէֆէթ իթմէք հագգընը տա հաիզ տիր. Վէթօ իւզէրինէ Միլլէթ մէճլիսլէրի մէսէլէյի նէ նիտէն Թէտգիգա մէճպուր տըրլար. Փագաթ եէնի պիր գարար իթտիհազ իտէպիլմէք իչին ազանըն սիւլիւսանը րէյի լազըմ կէլտիկինտէն, պու էքսէրիյէթ Բարլամէնթօտա քէնտի նուֆուզլարընը իլէրի կէօթիւրմէք իսթէյէն ֆըրգալարըն էնթրիգալարընա մուխալէֆէթ իտէր։

Շու ահվալտէն անլաշըլտըղը վէճհ իլէ, Վաշինկթըն Ամէրիգա ճումհուրիյէթինի' Բարլամէնթօ ուսուլինի իֆրաթ տէրէճէյէ կէօթիւրմէքտէն իսէ, մէշրութ պիր գրալլըգա եագըն պիր սուրէթտէ Թէէսիս էյլէմէկի մուվաֆըգ կէօրմիւշ տիր։ Եվրօպա 100 սէնէտէն պէրու նիչէ Թէհէվվիւլաթա տիւչար օլտուղը հալտէ, Ամէրիգա հիւքիւմէթի պու կիւն պու սաաթա գատար պիր էսաս իւզէրինէ եիւրիւմէքտէ տիր։ Պու կիւն Ժէնէրալ Հարրիսըն' Ինկիլթէրա գըրալիչասընտան, եախօտ Պէլճիգա գրալընտան աշ հուգուգա մալիք տէյիլ տիր. վէ էկէր Ամէրիգանըն չիմտիքի Թէրագգըյըընըն էսպապընը արար իսէք, իլք սէպէպ օլմագ իւզրէ, Վաշինկթընըն ծ--ԼՎԷՐԼԷ պիր հիւքիւմէթին Փէվայիտինի Թագտիր իտուպ, էօյլէճէ Թէմէլ գուրմուշ օլմասընը իրայէ էյլէմէկէ մէճպուրըզ։

Ֆըրգա էնթրիգալարընըն Եվրօպատա գապինէթօլարը նէ՛ կիպի կիւճլիւքլէրէ տիւչար իթտիկի, վէ պունտան մէնաֆիի հիւքիւմէթճէ նէ՛ կիպի մազարրաթ իլէրի կէլտիկի մալիւմ տիր։

Ամէրիգատա պու տա եօգ տըր. մէպուս' տօղրուտան տօղրույա րէիսը ճումհուր տըր. պազընըզ Ամէրիգանըն էն պէօյիւք մուհարրիրլէրինտէն օլան Մ. Գալէպ Քիւշինկ պու մատտէ հագգընտա նէ՞ տէյօր.

«Ինկիլթէրատա' հիւքիւմէթ (քապինէթօ) էհալինին վէ հաթթա այան Թագըմըընըն Թէմայիւլաթընա Թապի տիր. տէօրթ ղարագքեարըն եախօտ սատէտիլին չըգարտըղը պիր բաթըրթը' պիւթիւն միլլէթի պիր պիրինէ գարըշտըրապիլիր. Ամէրիգատա պէօյլէ պիր չէյ միւմքին տէյիլ տիր. րէիսը ճումհուր' մուայյէն պիր զէման իչիւն ինթիխապ խուլունմուշ օլուպ, պու միւտտէթ զարֆընտա հէման սուրէթը միւսթագիլլէտէ իտարէ իտէր, վէ նիւմայիշլէրէ սէրֆիրու իթմէքտէն տէ վարէսթէ պուլունըր. Ամէրիգատա վիւքէլա' Ինկիլթէրա կիպի ֆըրգաի մուխալիֆէնին միւնասէպէթլի միւնասէպէթսիզ իրատ էյլէտիկի սիւվալլէրա մութլագա ճէվապ վէրմէք մէճպուրիյէթինտէ տէ տէյիլ տիր։»

Նիհայէթ Վաշինկթընըն գուրտուղը պինանըն պէօյիւք պիր գուվվէթի տաճա վար տըր քի, օ տա մէհաքիմին հուգուգը իխթիգալը տըր. վալըըն միլլէթ մէճլիսլէրի նէ գարարլար վէրիրլէր իսէ վէրսինլէր, պիր գարարըն Ամէրիգանըն գավանինը էսասիյէսինէ մուխալիֆ օլտուղը հէր զէման իտտիա օլունապիլիր. մահքէմէլէր վէրիլէն պիր գարարը մուխալիֆ կէօրիւնճէ, Թաթպիգինի րէտտ իտուպ, հիւքիւմէթին մէրքէզ մէհաքիմին հուզուրընտա անըն լաղվընը Թալէպ իտէպիլիրլէր. պիր ֆէրտ տէ Թաթպիգ օլունան պիր գարարտան միւթէզարրըր օլուպ, օ գարարըն Գավանինը Էսասիյէ ահքեամընա մուխալիֆ օլտուղը հագգընտա գանաաթ հասըլ իտէր իսէ, լաղվընը Թալէպ էյլէմէկէ հագգը վար տըր. իշթէ պու հագգ տըր քի, Ամէրիգատա միլլէթ մէճլիսլէրինին իֆրաթքեարանէ հարէքէթընա գարշը տայմա պիր Թէէմինաթ մագամընտա պուլունմըշ իտի։

Նիհայէթ չայանը տիգգաթ տըր քի, Վաշինկթըն ճումհուրիյէթին մէրքէզինի Նիւ-Եօրգ վէ եախօտ Ֆիլատէլֆիա կիպի պէօյիւք պիր չէհրտէ Թէէսիս իթմէյիպ —պիլախէրէ քէնտի նամը իլէ Թէսմիյէ օլունան— քիւչիւք պիր գարիյէտէ Թէէսիս էյլէտի. վէ Ամէրիգա էյալէթլէրինին էքսէրիսինին մէրքէզլէրի տէ պէօյլէ ուֆագ գարիյէլէրտէ պուլունմագտա տըրլար։

Շու իշդահաթ կէօսթէրիյօրլար քի, Վաշինկթընըն գօյտուղը Թէմէլ— էկէր պու Թաապիրիմիզ մուվաֆըգ կէօրիւլիւր իսէ— «միւթթագիլ պիր իտարէնին ճումհուրիյէթէ Թէվֆիգի տէմէք իտի։

Ամէրիգանըն բօլիթիգաճա Թէրագգըըընըն էսասը' պու գուվվէթլի Թէմէլին վիւճուտի տիր. փագաթ պունտան սօնրաքի մէգալէլէր պագաճագ քի, պու Թէմէլին իւզէրինէ գուրըլան պինատա տախի պու էսաս րիայէթ խուլունմուշ մը՞ տըր։

ԲԱՐԻԶ

ՍԷՐԳԻԻ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ

Բարիզ սէրկիի ումումիսի հագգընտա չէհրը մէզքիւրտէն աթիտէքի մալիւմաթ տախի եազըլըյօր.

Սէրկիի ումումինին մուգատտէմաթը պաշլամագտա տըր. Պունտան 11 սէնէ էվվէլ եանի 1878 սէնէսինտէ քիւշատ օլունան սէրկիտէ հէյէթը Թէմսիլիյէյի Թէշքիլ իթմիշ օլան զէվաթ' չիմտիքի սէրկինին հէյէթը Թէմսիլիյէսինէ եարըն ՕԹէլ Տօնթինանըմալտա միւքէմմէլ պիր զիյաֆէթ քէշիտէ իտէճէքլէր տիր.

Րէիսը վիւքէլա Մ. Թիրար տախի ալաֆր. մայիսին 15ինճի կիւնիւ սիւֆէրայի էճնէպիյէ իլէ սէրկիի ումումինին րիճալը մէմուրինինէ պիր զիյաֆէթ քէշիտէ իտէճէկինտէն, իշճապ իտէն տավէթնամէլէր կէօնտէրիլմէք իւզրէ տիր.

Թաամտան սօնրա պիր տէ րէսմը գապուլ Թէրթիպ օլունաճաղընտան, 2000 տավէթնամէ կէօնտէրիլէճէք տիր.

Տախիլիյէ նազըրը Մ. Գօնսդան տախի միւսաֆէրէթ Թարիգիյլէ Բարիզտէ պուլունաճագ օլան պէլէտիյէ րուէսասընըն չէրէֆինէ օլմագ իւզրէ չէնլիքլէր Թէրթիպ իթմէքտէ տիր.

Պիր եօրթունըն հուլուլինտէն էվվէլ խանէ տէլունինտէ ուչագլար նասըլ Թէլաշա տիւչիւպ Թէտարիքեաթա իպթիտար իտէրլէր իսէ, Բարիզին չիմտիքի հալի տէ պունա Թէշպիհ իտիլէպիլիր. հանկը սօգագտան միւրուր իտիլսէ, ճամլարը սիլմէք վէ սաիր կէօճակէօն Թէտարիքեաթ իճրա իթմէք իլէ իշթիղալ իտիլմէքտէ օլտուղը կէօրիւլիւր. հէլէ սէրկիի ումումինին պաղչէլէրինտէ գուրուլմագտա օլան քէօշքլէր իչիւն իհմալ իտիլէն մէսարիֆաթ վէ Բարիզին պու ճիհէթինտէ կէօրիւլէն Թէլաշ հագըգաթէն աղըլարա հայրէթ վէրէճէք սուրէթտէ տիր.

Սէրկիի ումումինին միւսթէմլիքեաթ մախսուսա օլան չիւպհէսինտէ հէր մէմլէքէթին էհալիսի տէ պուլունմասը արզու իտիլմիշ օլտուղընտան, պունլար բէյնէլրէ վիւրուտ իթմէքտէ տիրլէր.

Աննամ չիւպհէսինին ինշասընա չալըշմագ իւզրէ Աննամտան ճէլպ իտիլմիշ օլան 20 գատար սանաթքեար' զաթէն իքի հաֆթատան պէրու Բարիզտէ պուլունմագտա օլուպ, պունլար պօյաճըլըգտա, օյմաճըլըգտա վէ նագգաշլըգտա օլ տէրէճէտէ մէհարէթ կէօսթէրիյօրլար քի, Աննամ կիպի նիմ մէտէնի պիլէ ատտ օլունամայան պիր մէմլէքէթտէ սէնայիի մէզքիւրէնին պու տէրէճէլէրտէ Թէրագգը էյլէմիշ օլմասը' ճայի Թէաճճիւպ կէօրիւլիւյօր. Պունտան մաատա պու կիւն եարըն Բարիզէ 123 Աննամլը տաճա միւվասէլէթ իտէճէք տիր քի, պունլարըն 53ի սանաթքեար, վէ 70ի արապաճը տըր. Պու արապաճըլար' րիւզկեարտան իսթիֆատէ իթմէք իւզրէ, եէլքէնի օլան պիր նէվ քիւչիւք արապալար իսթիմալ իտէրլէր քի, սէրկիի ումումիյի զիյարէթ իտէնլէրին պունլարա տա պիր տէֆա պինմէք իսթէյէճէքլէրի Թապիի տիր.

Ֆրանսա հիւքիւմէթինին Աննամ վէ Թօնքին էհալիսինտէն Թէշքիլ էյլէմիշ օլտուղը ասքէրտէն տէ 60 նէֆէրին վիւրուտի մունթազըր տիր.

Միւսթէմլիքեաթ սէրկիսինին Աննամ չիւպհէսինտէ պիր տէ մէմալիքը մէզքիւրէտէ կէօրիւլէն Թէաթրօլար չէքլինտէ պիր Թէմաշախանէ Թէրթիպ խուլունմուշ տըր. Պունտա իճրայի լուպիյաթ իտէճէք օլան 30 Աննամլը օյունճըընըն տա գարիպլէն Բարիզտէ օլաճագլարը սէօյլէնիյօր.

Սէնէկալ չիւպհէսի զայէթ միւքէմմէլ օլաճագ տըր. Պու չիւպհէտէ Սէնէկալըն հէման ուֆագ պիր գարիյէսի Թէշքիլ խուլունմուշ օլուպ, տէմիրճի, չուլհա, գույումճը վէ գունտուրաճը տիւքքեանլարը վէ պամպուտան իմալ խուլունմըշ գուլիպէլէր վէ սաիրը սաիրէ պուլունաճագ տըր.

Ինկիլթէրատան սէրկիի ումումիյէ կէլէն մաքինալար' մաքինալար տաիրէսինտէ 7000 միւրէպպա մէթրօ պիր մահալ իշղալ իթմէքտէ տիր. Սէրկիյէ էշեա կէօնտէրէն Աւսթրիալըլար բէք չօգ տըր. Ալէմանիատան տախի սէրկիյէ քիւլլիյէթլի էշեա կէօնտէրիլմիշ տիր. Սէրկիի կէօրմէք իւզրէ Ալէմանիատան Բարիզէ պիր խայլը քէսան վէ խուսուսիյլէ զապըթանը ասքէրի միւվասէլէթ իտէճէք տիր. Ալէմանյանըն Լանտվէր նամ ինթիզամ ասքէրի զապըթանը' Ֆրանսայա կիթմէք իւզրէ Ալէմանիա հարպիյէ նէզարէթինտէն մէզունիյէթ Թալէպ իթմիշլէր իսէ տէ, պունլարըն անճագ պիր գըսմընա մէզունիյէթ մալիւմ իթմա օլունաճագ իմիշ.

* *

Բարիզտէն այրըլան մալիւմաթա կէօրէ, ախիրէն չէհրը մէզքիւրտէ զայէթ չիտտէթլի պիր պօրա իլէ չէտիտ եաղմուրլար վէ տօլուլար եաղմըշ տըր. Եիմալի բէք նատիր կէօրիւլէն պու եաղմուրլար' սէրկիի ումումի իչիւն տախի խայլըճա զիյանը մուճիպ օլմուշ տըր. Պիլխասսա րէսիմլէր տաիրէսի իլէ Բալէ տը լ'ինտիւսթրի' պու ֆուրթունանըն էն չօգ զիյանլարընա ուղրամըշլար տըր.

Քէօրփէլէր եաղան տօլու տանէլէրի' զիքր օլունան րէսմ տաիրէսինին օլուգլարընը տօլտուրուպ, միւթէագըպէն եաղան եաղմուր' օլուգլարտան ագամատըղը իչիւն Թաշմըա

---

(92)

ԳԸԶԸԼ ՎԱՍԻՅԷԹՆԱՄԷ

ՄՈՒԷԼԼԻՖԻ

ԳԶԱՎԻԷ ՏԸ ՄՕՆԹԷՓԷՆ

ՄՈՒԹԷՐՃԻՄԻ

ՏԻԳՐԱՆ ԱԳԱՄԵԱՆ

Ժագ.—Ավօգաթըն գարըսը Մատամ Լասալըա նէ՞ չէքիլ չէյ տիր.

Բասգալ.—Եառամազըն պիրի տիր, գօճասընը պէտպախթ պիր հալէ տիւչար իթտիքտէն սօնրա, չիմտի տուլլըղընտա չէն չէնլիք պիր էօմիւր կէչիրիյօր . . . Մէրգումէնին իսթիկյարլամազա հիչ Փիքրի եօգ տըր, եախօտ տահա տօղրուսու քէնտի քէնտիսինի տայմա կէնճ վէ կիւզէլ զանն իտէր, վէ սահիհէն տէ հէնուզ կէնճ տէյիլ իսէ պիլէ չիրին վէ կէօսթէրիշլի տիր. Տիլլէրէ տասիթան օլմուշ տըր, ալէմտէ հիչ հայսիյէթի գալմատըղընա չիւպհէսի եօգ տըր . . . Օղլու եանընտա պուլունտուգճա սըգըլըյօր իտի. անըն իչիւն մէրգում տէլիգանլըընը բաբազլըղա օլան չէվգ ու հավէսինի բէք զիյատէ Թէշվիգ ու Թահրիք իթմիշ տիր . . .

Ժագ.—Պու բաբազ օլաճագ տէլիգանլը նէ՛րէտէ Թահսիլ իտիյօր.

Բասգալ.—Պէօյիւք Սէն-Սիւլբիս մէքթէպը րէհպանիյէսինտէ.

Ժագ.—Մէրգումա եազըլաշմագ չիւպհէսիզ կիւճ օլաճագ տըր.

Բասգալ.—Համթթա գօրգարըմ քի պիւսպիւթիւն մուհալ օլաճագ . . .

Ժագ.—Ատամ սէն տէ . . . մէրամը օլան ատամ իչիւն իմքեանսըզ չէյ եօգ տըր . . . Տիկէր իշ միրասխօրա կէլ պագալըմ . . .

Բասգալ.—Ֆիւլժանս Տիւվէրնէյին օղլու' տէօշէմէճի իշճիսի տիր . . . Գավկաճար վէ աքսի Թապիաթլը պիր չօճուգ տըր . . . Կիւնիւն պիրինտէ գավկա իտէրէք պապասընըն էվինտէն ալըպ եուրիւյիւ վէրմիշ, պէշ ալթը այտան պէրու քէնտիսինտէն հիչ պիր խապէր ալընամամըշ տըր.

Ժագ.—Տիմէք չիմտի նէրէտէ պուլունտուղընը պիլմէ՞զմիսին.

Բասգալ.—Խա՛յր, լաքին ումմամ քի Բարիզտէն տիշարը չըգմըշ օլսուն, վէ եախօտ օրատան պաշգա եէրտէ գօլայ կէչինէպիլսին . . . Ճիւզի պիր Թէհարրիյաթ իճրա օլունտուգճա, պուլընապիլիր . . .

Ժագ.—Սօնրա՞.

Բասգալ.—Շիմտի գօմիսիօնճըընըն օղլու Ժիւլ Պուլնուայա կէլէլիմ . . . Պէյն էլ խալգ րիվայէթ օլունտըղընա կէօրէ, մէրգում' արագիլ մագուլէսինտէն ալչագ չարգընըն պիրի տիր . . . Պապասը' նամուսլը պիր ատամ օլտուղընտան, մէրգումը էվտէն գօվմուշ, լագըրտըսընը պիլէ իչիթմէք իսթէմէզ . . . Պու չարգըն նա՞սըլ կէչինիր, քիմսէ պիլմէզ . . . Միտալեայը սաթըպ մէյխանէճիլէրէ վէրմիշ օլմասընտան չօգ չիւպհէմ վար.

Ժագ.—Օ հալտէ իշիմիզ չօգ կիւճլէշիր . . .

Բասգալ.—Կիւճլէշէճէք տիր եա՛ . . . հէմ տէ օ միտալեայը սաթտըղը բէք մէմուլ տըր, զիրա օ հայլազ հիչ չալըշմազ, բասթ կէլտիկի եէրտէ եաթար, վէ բօլիս Թարաֆընտան հէնուզ Թէվգիֆ օլունմատըղը' չայանը Թէաճճիւպ տիր.

Ժագ.—Խիւլասայի քէլամ եէրսիզ եուրտսըզ պիրի տիր.

Բասգալ.—Էօյլէ եա՛.

Ժագ.—Տիմէք պու տա արանաճագ . . .

Բասգալ.—Էվվէթ, լաքին էյի արանըր իսէ պուլունաճագ տըր . . .

Ժագ.—Պէշ միտալեանըն սահիպլէրինի Թաատատ իթտիք . . . Սօն սահիպի, եախօտ սահիպէսի՞ քիմ տիր . . .

Բասգալ.—Ճինէվրա սէքքէնէսինտէն Բէրին Պէրթիէնին նամէչրու գըզը օլուպ, պու գըզ կալիպա էլէճէմ էվլի տիր . . . Պունա տախի զիյատէ մալիւմաթըմ եօգ տըր . . .

Ժագ.—Զօլիյցէրիայա պիր սէյահաթ իճրա իթմէք իգթիզա իտէճէք տիր . . . Տէտիկին կիպի սահիհէն պու իշ աղըր վէ մէշագգաթլը օլաճագ տըր . . . Պիզտէն ազ ճէսուր օլանլար' մէյուս օլուպ կէրի տուրաճագլար իտի . . . —Ետմունտըն մասանըն իւզէրինէ վուրարագ.—Շու մէլուն քիթապ Թիւթիւպխանէտէն սըրգաթ իտիլմէմիշ օլսա իտի, հէր չէյ գօլայ օլաճագ իտի.

Բասգալ.—Գօնթըն' տէօրթ միլեօն սէքիզ եիւզ պին ֆրանգը նէրէտէ սագլատըղընը պիլմէք մուհա՞լ մը տըր.

Ժագ' գօնթ տը Թօնէրիէօնին սանտըգճասընտան պուլունան ալթուն միտալեայը Թուտարագ.—Պօշ եէրէ զիհնիմի եօրույօրըմ . . . պօշ եէրէ պէյնիմի Թըրմալայօրըմ . . . պօշ եէրէ պու միտալեայը Թէտգիգ ու Թէֆթիշ իտուպ տուրույօրըմ . . . Հիչ, հիչ պիր չէյ անլայամայօրըմ . . . Միտալեանըն պիր եիւզինտէ խըսմ խըսմ եազըլը իւչ իպարէ պուլունըպ, պունտաքի «Նէտոնճի» քէլիմէսի նէնի՞ն նէտոնճիսի տիմէք օլտուղը անլաշըլմայօր . . . Բէք չէթին պիր միւշքիլաթա Թէսատիւֆ իտիյօրըմ . . . Պու պիր մուամմա տըր, վէ սէրվէթ պու մուամմանըն արգասընտա մէխֆի տըր . . . պու մուամմայը նա՞սըլ Թահլիլ իթմէլի . . .

Պունը տէյէրէք Ժագ Լաւարտ' պաշընը իքի էլլէրինին արասընա ալըպ, էզճէք տէրէճէտէ գուլագ Թօզլարընը սըգմաղա պաշլատը.

34

Բասգալ' պիր ազ սիւքիւթտէն սօնրա.—Է՛յ ճանըմ, նէ՞ գարար վէրէճէյիզ.

Ժագ' պաշընը գալտըրարագ.—Եէրլի եէտամէթ իթմէմիզ իչիւն միտալեայ պիր եէր պուլմալը՞ մը.

Բասգալ.—Էվվէթ, պուլալըմ.

Ժագ.—Նէ՞րէտէ տիր քի.

Բասգալ.—Միւճօմէնին սօգաղընտա պիր քիւչիւք գօնագ օլուպ, զաննըմ հէր ճիհէթճէ բէք միւնասիպ տիր . . .

Ժագ.—Սաթըլը՞գ մը, եօգսա քիրալըգ մը տըր.

Բասգալ.—Սաթըլըգ տըր.

Ժագ.—Տէօշէլի օլարա՞գ մը սաթըլըգ տըր.

Բասգալ.—Խա՛յր.

Ժագ.—Ֆիյաթը նէ՞ տիր.

Բասգալ.—Իքի եիւզ եիրմի պէշ պին ֆրանգ տըր . . . Օ մահալլէտէ չօգ պիր ֆիյաթ տէյիլ տիր . . .

Ժագ.—Իքի եիւզ եիրմի պէշ պին ֆրանգ, վէ էլլի ֆրանգ տա մօպիլյա իչիւն, իտէր իքի եիւզ եէթմիշ պէշ պին ֆրանգ, վէ սէքսէն պէշ պին ֆրանգ տախի Բէթի Գասթէլ գօնագը իչիւն, իտէր իւչ եիւզ էլլի պէշ պին ֆրանգ. Տիմէք էլիմտէ իքի եիւզ ալթմըշ պին ֆրանգ գալըյօր. պէքլէմէկէ քիֆայէթ իտէր.

(Տէվամը)

պաշլամըշ օլմասըյա, Թամամ արասընա տօղրու եայըլան սուլար՝ Թամամ վանտան սալօնլարա ագմայա պաշլըմըշ, 7 վէ 9 վէ 11 Նումերօլը սալօնլարըն տէօշէմէլէրի իւզէրինտէ 4—5 բարմագ սու պիրիքմիշ, մէմնուն օլան գատըն վէ էրքէքլէր՝ այագլարընը ըսլաթմամագ իչին սանտալեալարըն, գանաբէլէրին իւզէրինէ չըգմայա մէճպուր օլմուշլար տըր։ Նիհայէթ տէօշէմէ Թաշթալարը տէլինէրէք, սուլարըն ճէրէյանընա եօլ աչըլտըղը իչին սուլար տահա զիյատէ Թօբլանմամըշ տըր։

Պու աֆէթ՝ պիր խայլը գըյմէթտար եաղլը պօյա լէվհալարընը լէքէլէմիշ իսէ տէ, անլէր՝ գապիլը Թամիր օլուպ, ֆագաթ սուլը պօյա իլէ եաբըլան բէօմլէրտէն պիր չօղու բիւսպիւթիւն մահվ օլմուշլար տըր։

Բարիզ 3 մայիս.— Պու կիւնէ տէկին Բարիզէ վիւրուտ իթմիշ օլան էճնէպիլէրին միգտարը 500000 նուֆուսը Թէճավիւզ էյլէյօր։ Պիր Թարաֆտան քիւմէ քիւմէ սէյյահլար կէլմէքտէ տիրլէր։ Տիւվէլը էճնէպիյէ սիւֆէրասը Բարիզին խարիճինէ կիթմիշլէր տիր։ Բազար էրթէսի կիւնիւ սէրկիի ումումինին բէօմը քիւշատընտա սէֆարէթ մաալահաթկիւզարլարընըն հազըր պուլունմասը մէմուլ տըր։

Լօնտրա 3 մայիս.— Լօնտրատա նէչր օլընան Թէյ-Բ Նամ կաղէթա՝ Ալէմանիա իմբէրաթօրընըն Թէպտիլը գըյաֆէթլէ Բարիզէ կիտիպ սէրկիի ումումիյի սէյր ու թէմաշա իթտիկինի րիվայէթ էյլէյօր։ Մէզքիւր կաղէթա՝ իշպու ղարիպ հավատիսինի Թէէյիտ իթմէք մագսատիլէ, պիր գաչ սէնէ մուգատտէմ Աւստրիա իմբէրաթօրընըն տախի Իսթիրիա էյալէթինտէ ավա չըգմագ իւզրէ Վիէննատան հարէքէթ էյլէտիկի իլան օլունմըշ իսէ տէ, միւշարէլէյհին Թէպտիլը գըյաֆէթլէ Բարիզէ կիտէրէք 3 հաֆթա իգամէթ իթմիշ օլտըղընը, վէ քիմսէնին քէյֆիյէթտէն խապէրտար օլամատըղընը իխտառ իտիյօր։

Բարիզ 3 մայիս.— Մատակասգար գրալիչասը՝ սէրկիի կէօրմէք իւզրէ Բարիզէ կէլէճէք տիր։

ՄԷՔԹՈՒՊ

ԷՐԶՐՈՒՄ

Էրզրում մուխաբիրիմիզտէն ապրիլ 14 Թարիխլը ալտըղըմըզ պիր մէքթուպ տըր։

Վիլայէթիմիզ Հէվասը

Վիլայէթը Հիւմայունա միւսատըֆ օլան կէչէն չարշէնպիհ կիւնի վալի բաշա հազրէթլէրի՝ պէօյիւք ինֆիֆօրմալարընը լապիս վէ Նիշանը զիշանլարընը Թագընմըշ օլտըղլարը վէ մուզիգաի աքէրի հիւքիւմէթ սալօնընտա Նագմէսազ օլտըղը հալտէ, սաաթ 5 ½տան 9ա գատար պիւճիւմլիւմէրաի աքէրիյէ վէ էրքեանը վիլայէթ վէ րիւէսաի րուհանիյէ վէ մէմուրինը միւլքիյէ վէ ասքիյէ վէ գօնսօլօս վէ աճէնթօլարըն բէօմը վիզիթա վէ Թէպրիքեաթընը գապուլ իլէ, տավաթը մէֆրուզէի ճէնապը Բատիշահի Թէքրար պէ Թէքրար քէմալը շաատ իլէ էտա իտիլտիկի կիպի, վագթը զավալտէ գալէի Խագանիտէն պիր Նէօպէթ Թօբ էնտախթ վէ սանճագը շէրիֆլէ գօնսօլոսխանէլէր պանտէրալարը ճիւմլէթէն քիւշատ օլունմըշ վէ ագշամըն էմսալի Նամէսպուգ պիր սուրէթտէ ֆէվգէլատէ պիր տօնանմա իճրա գըլընմըշ տըր։

Պու էվմը մէսուտ միւնասէպէթիլէ իրատէի Շէհնշահի վէճհլէ Ատլիյէ Նէզարէթը ճէլիլէսինտէն վիւրուտ իտէն Թէլէկրաֆնամէ մուճիպինճէ սիւլսան միւտտէթը մահքիւմիյէթլէրինի Թէքմիլ իտէն 30–40 Նէֆէր մահպուսինին Թախլիյէի սէպիլլէրի տախի իճրա օլունմըշ տըր։

Էրզրումա միւլհագ սանճագ վէ գազալարտա տախի սուրէթը միւքէմմէլէտէ իճրաի շէնլիգ օլընտըղը՝ ալընան Թէլէկրաֆլարտան անլաշըլմըշ տըր։ Հէման ճէնապը Հագգ Շէհրիյարը ատալէթ ասար վէ Թաճտարը մուհասինի շիւարը վէլինիմէթիմիզ հազրէթլէրինի տիւնեա տուրտուգճա քէմալը աֆիյէթլէ խիլաֆէթ իգամ վէ չէվքէթ ու իգպալ իլէ խիլաֆէթ-

բէթ ու շան վէ պու միսիլլու էյյամը մէսուտէսինին հէր զէման միւշահէտէսիլէ պիլճիւմլէ Թէպաասընը մազհարը շատըմանի պույուրսըն ամին։

·

[illegible]

Զաթը ալիի վիլայէթփէնահիլէրինին Թէշրիֆլէրինտէն պէրու իթթիխազ օլունան Թէտապիրը շէտիտէ սայէսինտէ աշգըյա ու կիրիֆթ օլընան պազը էշգըյա հագգընտա կէչէն հաֆթա արզը մալումաթ օլընմըշ իտի։ Պու տէֆա տախի ալընան մալումաթը մէմնունիյէթ նիգյարէ, վալի բաշա հազրէթլէրինին էվամիր վէ Թալիմաթը մախսուսէսի էսէրի օլարագ, Մուշ Թարաֆլարը աշիրէթինտէն Գօւթի Նամ շագիի մէշհուր Խնուս գազասընտա, վէ Քիսխէլի Քիւրտ Հիւսէյին օղլու Եօնուս իլէ պիրատէրի Թօրթումտա, վէ էրնէ Գայպուրթ վէ Թէրճան վէ Օվա գազալարընտա տօլաշարագ էնվաի խապասէթէ պուլընան Լօլանը Մամօնըն բէֆիգի Խալիտ օղլու Ալօ տախի Թէրճանտա ալըգ ու կիրիֆթ օլունարագ մէհաքիմը ատլիյէյէ Թէսլիմ օլունմըշլար տըր։

·

[illegible]

Էվվէլքի հաֆթա Երեսփ. Գաւառական ժողով՝ Տեղապահ Արժ. Տ. Գրիգոր քահանայ Արծնեանըն Թահթը րիյասէթինտէ պիրիճթիմա, էտէնի ինթիխապ օլունան մէպուսլարըն Թաստիգ մուամէլէսինի իֆատան վէ Քաղ. ժողովըն միւնճալ օլան ազալարը եէրինէ Պալլարեան Մկրտիչ վէ Քեօսէեան Մամաս վէ Բասուրմաճեան Ցարութիւն էֆէնտիլէր կիպի միւգթէտիր վէ լիյագաթլը զէվաթը ինթիխապտան սօնրա, Օրակարգտա պուլունմայան միւհիմ պիր մէսէլէ իլէ իշթիղալ էյլէմիշ տիր։ Շէօյլէ քի, Թաղ. խորհուրդ ազալարընտան պազըսը իլէ խարիճտէն իւչ զաթտան միւրէքքէպ Ուսումն. հոգաբարձութիւն՝ Քաղ. ժողով Թարաֆընտան ազլ իտիլտիկլէրինտէն, պունլարըն Երեսփոխանական ժողովա խիթապ էյլէտիկլէրի բրոթէսթօ գըրաաթ վէ միւճատէլաթը շէտիտէյի մուճիպ օլմուշ տըր։ Վարչութիւն քէնտի գարարընը միւտաֆաա էյլէմէք իսթէմիշ իսէ տէ, պու պապտաքի գարարըն պիր գըսմը էսպապը մուճիպէյէ միւսթէնիտ վէ պէճա պուլընմատըղընտան քէնտիսինէ տախի գանաաթ հասըլ օլարագ, Նիհայէթ միւզաքէրաթա խիթամ վէրիլմիշ, վէ Թաղ. խորհուրդ ազալարը հագգընտաքի գարար պիթթամամիհ, անճագ խարիճտէն ինթիխապ օլընան իւչ զաթ իչին էսպապը ազլիյէ կէօրիւլէմէտիկինտէն, օլվէճհիլէ Թասհիհը մուամէլէ օլունմասը գարարկիր օլմուշ տըր։ Օլ սըրատա խայըրխահը միւհթէրէմ Մըսըրեան Մ. Գէօրգ աղա Թարաֆընտան իշթիրա վէ մէքթէպ չիւպուգի օլմագ իւզրէ միլլէթէ իհտա օլընան խանէ հագգընտա շիմտիյէ գատար գուսուր օլընմատըղը կիպի, էրնէ մէքթէպին քիւշատը զըմնընտա Թէշէպպիւսաթը ճէտիտէ իճրասը Քաղ. ժողովա Թավսիյէ օլընմըշ տըր քի, օլպապտաքի Թէշէպպիւսաթ՝ կէչէն հաֆթա պէրթաֆսիլ եազըլմըշ իտի։

Վալի բաշա հազրէթլէրի՝ վաատը ալիլէրի վէճհիլէ պու պապտէ միւթէալլիգ էսպապը Թէշէքքիւրա Թէսէրիւրը իճրա իթթիրէքէք, մին էվվէլ օլտըղը կիպի, էրնէ չալըշտըրըլտան պիր գըզըն օրայա Նագլինէ պէյէ օլմատըղը Թաճթը գարարա ալընմըշ, վէ միլլէթիմիզ էֆքեարը պիր գաթ տահա իճրա պուլունմըշ տըր։

·

[illegible]

Շէհրիմիզ Տօլօնը Ուսումնէ Նագլըը պուլընան Շապանեան Գրիգոր էֆ.՝ պունտան 4 այ մուգատտէմ պազը միւֆթէրիյաթ հասէպիլէ իշտէն էլ չէքտիրիլմիշ իսէ տէ, Թահգիգաթըն նէթիճէսինէ ինթիզարէն շիմտիյէ գատար սիւքիւթ իխթիյար օլընմըշ իտի։ Պու պապտէքի Թահգիգաթ խիթամ պուլարագ, էվրագը միւթէֆէրրիասը Նէզարէթը ումումիյէյէ կէօնտէրիլմիշ, վէ ազվիյաթը վագըանըն ճիւմլէթէն ալէյհինտէ Թարաֆընտան ինթիխապ օլընմըշ քիզը ու միւֆթէրիյաթտան իպարէթ օլտըղը Թէհագ-գուգ իտէրէք, էֆէնտիի մումաիլէյհ մէմուրիյէթինտէ իպգա, վէ պու վէճհլէ խօշնուտիյէթը ումումիյէ մազհար օլմուշ տըր։ Մումաիլէյհ Շապանեան էֆ.՝ տիրայէթ վէ լիյագաթը միւճէրրէպէ ասհապընտան վէ Թէվլէթ ու միլլէթինէ սատըգ պիր զաթը ալիգատր օլուպ, Ուսումնէ Նէզարէթինէ Նասպ օլընտըղը զաման պէրի մէմլէքէթ վէ միւնտէմէճ մէքթէպլէրին Թէրագգիյաթընա սաէյ պէլիղ էյլէմիշ պուլունտըղընտան, պու սուրէթլէ մազհար օլտըղը խօշնուտիյէթը ումումիյէյի Թէպրիք իլէ մուվաֆֆագիյէթը մեզիտէսինի Թէմէննի էյլէրիմ։

ՄԱՐԻԱՄ ԹԵՐԵԶԻԱՅԻ

ԹՐԻԵՍՏԻ ՀԱՅՈՑ ՏՈՒԱԾ

ԱՐՏՕՆԱԳԻՐԸ

(Տես նախընթաց թիւերը)

27, 28. Մխիթարեան Միաբանութեան արտօնութիւն կը շնորհենք որ միակ ինք կարենայ Թրիեստ հայերէն գիրք տպել. և զայս մինչեւ 30 տարի, Մեր վերին իշխանութեան վերապահելով սոյն շնորհաց կրկին հաստատութիւնը։

29. Միաբանութեան Թրիեստ տըպած գրքերը կրնան Թրիեստ հրապարակաւ ծախուիլ և խաւրուիլ ընդ ծով և ընդ ցամաք. հայերէն գրքերը կրնան մուծուիլ և հրապարակաւ վաճառուիլ Մեր տէրութեանց մէջ, առաքման և վաճառման տուրքերն հատուցանելու պայմանաւ, բաւական որ այսպիսի վաճառմունք երրորդի մ'իրաւանց դէմ չըլլան։

30, 31. Մխիթարեան Վանականք իրենց կամ ազգային եկեղեցւոյն մէջ ազատաբար գործադրեն ժողովրդապետական իրաւաբանութիւն ազգայնոց վրայ՝ այն ամենայն արտօնութեամբք որոնք յատուկ են ժողովրդապետաց. կատարեն նոյն եկեղեցւոյն մէջ հրապարակաւ ըստ իրենց ծիսի եկեղեցական պաշտամունք, խորհուրդներ մատակարարեն, իրենց լեզուաւ քարոզեն, միով բանիւ կատարեն կենդանեաց և մեռելոց այն ամենայն պաշտամունքն որ յատուկ են ժողովրդապետաց, Սակայն բացայայտ Թէուլթեամբ՝ որ ամենայն հոգ հոգւոց ունեցող անձինք Եպիսկոպոսէն հաւանեալ ըլլան, և անոր կարեւոր հրամանն ունենան։

32. Կարենան կանոնադրել հանդիսիւ հրապարակաւ ազգային մեռեալները վերցնել. և վարչութիւնը հոգ տանի ազգին բաւական երկիր մը տալու ուր իրենց գերեզմաննոցն հաստատեն։

33. Միաբանութեան կամ ազգին եկեղեցին կարենայ զանգակատուն և զանգակ ունենալ, որով նուիրական և հրապարակական պաշտամանց և գումարմանց սովորական նշանները տրուին։

34. Հայազգի աշխարհականաց իշխանութիւն կը շնորհենք Եղբայրութիւն մը հաստատելու, որ յատուկ կանոնագրութեամբ որոշուած ներքին և արտաքին տնտեսական կարգաւորութեամբ կառավարուի։

35. Բայց այս կանոնագրութիւնն արժէք պիտի ունենայ հաւանութեամբ և հաստատութեամբ Մեր Առեւտրական վարչութեան, և եթէ պէտք ըլլայ՝ նաեւ Եպիսկոպոսէն։

36. Նոյն կանոնաց վերոյիշեալ հաւանութիւնն ու հաստատութիւնն տրուելէն ետքը նոյն Եղբայրութենէ ընտրուած պաշտօնեայ մը կամ կանայք պիտի տնօրինեն Եղբայրութեան մուտքերն՝ ըստ եղանակին և ձեւոյն զոր նոյն կանոնները սահմանած ըլլան. այս կանոնաց պահպանութեան համար երբ աղերսագիր տրուի՝ Մեր Առեւտրական վարչութիւնը պէտք եղած ձեռնտուութիւնն ու օգնութիւնը պիտի ընէ։

37. Հայազգի եկեղեցականք և աշխարհականք բացարձակ և ազատ իրաւունք ունին կտակագրելու. և կտակաւ շարժական ու անշարժ ըստացուածոց վրայ ըստ օրինի եղած տրամադրութիւնը լիովին զօրութիւն և արդիւնք պիտի ունենայ և որեւիցէ բարերարական վախճանի կամ աշխարհական անձի ի նպաստ թողուած ըլլայ ժառանգութիւնը՝ ըստ կարգադրութեան Սահմանադրութեան Ազատ Նաւահանգստի և ըստ նախընթաց 20դ Յօդուածոյ։

38. Ի դիպուածի որ եկեղեցական կամ աշխարհական մ'առանց կըտակի մեռնի՝ այր կամ կին, իշխանութեան կողմանէ ճիշդ ցանկ ունենալու համար պիտի առնուի հանգուցելոյն շարժական և անշարժ գոյից. և առ նոր ստացուածն օրինաւոր պահպանութեան տակ պիտի մնայ, որպէս զի յետոյ օրինաւորապէս ապացուցուած ներկայ կամ բացակայ օրինաւոր ժառանգին տրուի։

39. Ազգին գլուխն ամէն կարելի ջանքն ընէ պիտի՝ հանգուցելոյն ժառանգները գտնելու, և այն ամէն առարկաներն որ խանգարման և ապականութեան ենթակայ են, օրինաւոր ճամբով պիտի ծախուին ի նպաստ բացակայ ժառանգաց։

40. Հայազգի ընտանիք, որ և իցէ գործի ալ զբաղած ըլլան, զինուորաց բնակարան տալէն և այլ ամէն հրապարակական, անձնական ու նիւթական ծանրաբեռնութենէ ազատ են, ի բաց առեալ այն ծանրաբեռնութիւններն, որոց ենթակայ են Թրիեստ բնակող ուրիշ վաճառական հպատակք։

41. Հայազգի և ուրիշ արեւելեան ազգաց կաթողիկեայ վաճառականք ազատ են ընդ ծով և ընդ ցամաք վաճառականութիւն ընել. և պիտի վայելեն այն ամէն առաւելութիւնները որ զօրութեամբ Ազատ Նաւահանգստի Հրամանագրոց և անկէ ետքը տրուած բարձրագոյն հրամանագրոց՝ շնորհուած են Մեր վաճառական հպատակներուն և այն ազգաց որոնք Մեզմէ նախամեծարութիւն ընդունած են։

42. Թրիեստ հաստատուած հայ վաճառականք՝ իբրեւ Մեր հպատակք, կարենան նաւարկել և նաւեր խաւրել Մեր կայսերական դըրօշով և մուրհակով և Մեր ծովային կանոնագրութեան ձեւերով։

43. Կարենան անդամ ըլլալ ներգործական ու կրաւորական ձայնիւ՝ առեւտրական ակմբանոցի ժողովոյն, հաստատուն մնալով հայազգի վաճառականաց նկատմամբ եղած կանոնագրութեան կարգադրիչ տրամադրութիւններ։

44. Հրապարակական տեսարանաց մուտք ունենան այն արտօնութեամբք և վերապահութեամբք որ տրուած են և պիտի տրուին Մեր հպատակաց ամենէն աւելի նպաստաւորեալ ազգաց։

45. Եթէ վաճառականութեան տներն ի Թրիեստ չատնան և հայ ազգին վաճառականութիւնն ծաղկի և յառաջանայ, նոյն հայ ազգը կարենայ իւր մէջէն անձ մը դնել միջնորդ պաշտօնարանին մէջ։

46. Նոյն վաճառականութեան տներն եթէ բազմանան, թոյլ կու տանք որ ազգային կամ հայերէն տեղեակ անձ մը կարենայ բժշկութեան արուեստն ի գործ դնել ազգային դիւրութեան և գոհութեան համար. և այս անձն ազգէն պիտի ունենայ իւր հասոյթը, ենթադրեալ որ Մեր Թրիեստի տէրութենէն իւր բժշկութեան բաւականութիւնը ճանչցուի։

47. Հայազգի աշխարհականներն, դրուած կանոնները պահելով, կարենան իրենց մեծ կամ փոքր վաճառականութեան համար նկուղներ և խանութներ ունենալ։

48. Կարենան նոյնպէս ներուած ու թոյլ տրուած արուեստներն առաջ բանեցընել ամէն արտօնութեամբք և վերապահութեամբք որոնք ընդհանրապէս տրուած են կամ պիտի տրուին ի Թրիեստ։

49. Բաղձալով ի սրտէ որ ազգի մ'առաջին հաստատութեանց յաճախ հանդիպող դժուարութիւններն փութով հարթուին, և իբրապէս խոստանալով Մխիթարեան Միաբանութեան և հայոց ազգին ամենայն օգնութիւն, բացորոշ և ճիշդ պարտք կը դնենք մեր Առեւտրական վարչութեան, որ ի գործ դրուին անփոփոխ կերպով Մեր տէրութենէն Մեր ներկայ շնորհալից հրամանագրիս մէջ պարունակուածները։

50. Երբ հայոց ընտանիքներն այնչափ բազմութեամբ հաստատուին ի Թրիեստ՝ որ Ազգային մարմին մը կազմեն, այժմէն իսկ նոյն ատենուան համար իրենց իշխանութիւն և իրաւունք կու տանք, Մեր Առեւտրական վարչութեան մէկ խորհրդականին գահերիցութեամբ իրենց կառավար կամ Աշխարհական գլուխ մը և երկու Խորհրդական կամ Պատգամաւոր ընտրելու, և ասոնք այն ազգային Սահմանադրական կանոնաց ներքեւ ըլլան, զորոնք Ազգն ինքիրեն սահմանէ և Մեր Առեւտրական վարչութեան ձեռքով Մեզի առաջարկէ հաւանութիւն և հաստատութիւն առնելու։

51. Ազգային Գլխոյն և Պատգամաւորաց ընտրութեան հաւանութիւն և հաստատութիւն պիտի տայ Մեր Առեւտրական վարչութիւնն։

52. Յոյն, Մարոնցի և ուրիշ արեւելեան հռոմէական կաթողիկեայ ազգայինք, որոնք հայոց ազգին հետ միաբանին, իբրեւ Հայ ազգային պիտի համարուին, և իբրեւ այնպիսիք՝ հայոց ազգին տրուած ամէն արտօնութեանց և օգնութեանց մասնակից պիտի ըլլան։

53. Ի վերջոյ կը յանձնենք Մեր Առեւտրական վարչութեան որ յարմար ատենին Մեր առջեւ դնէ իւր խորհրդատու տեղեկութիւններն այն տրամադրութեանց համար՝ զորոնք պատրաստ ենք տալու ազգին Գըլխոյն և Պատգամաւորաց ընդ գահերիցութեամբ Մեր վարչութեան մէկ խորհրդականին, որ իշխանութիւն ունենան ազգին եկեղեցական և աշխարհական անձանց մէջ հանդիպող պարզ կամ նաեւ դատաստանական դժուարութիւններն իբրեւ Առաջին ատեան ընդունելու, և այս առաջին ատենէն պիտի անցնի խընդիրն ըստ օրինի այն դատաստանարանաց որ սահմանուած են նախնաբար Մեր իշխանական որոշումներէն ըստ որպիսութեան խնդրոյն և անձանց։

Տուեալ ի Վիէննա Մեր արքայանիստէն,
30 մայիսի 1775, Մեր կայսրութեան 35դ տարին։

ՄԱՐԻԱՄ ԹԵՐԵԶԻԱ. Ի. Զ.
ԼԵՈՊՈԼՏՈՍ ԿՈՄՍ ՔՈԼՈՎՐԱՏ.
ԹԱԴԷՈՍ ՊԱՐՈՆ ՌԱՅՍԱԽ.

Ի կայսերական և արքայական յատուկ հրամանէ
ՓՐԱՆԿԻՍԿՈՍ ԱՆՏՈՆ ԱՋՆՈՒԱԿԱՆ ՌԱԱԳ.

(Հանդէս Ամսօրեայ) Հ. Ս. Գ.

ՆՈՒԹԳ

Պէյօղլու Նախակրթարան մէքթէպլէրինին բազար կիւնքի Թէվզիի միւքեաֆաթ րէսմինտէ իյրատ օլունտըղընը տիւնքի Նիւսխէմիզտէ զիքր իթտիկիմիզ Էրմէնիճէ Նութգըն սուրէթի տիր։

Գերապատիւ Սրբազան Հայր եւ ազնիւ հանդիսականք,

Այս մեծաշուք հանդիսիս մէջ խօսք առնելով չպիտի փորձեմ մի առ մի թուել եւ բացատրել դաստիարակութեան գերահրաշ եւ բազմադիմի արդիւնքներն, որք արդէն հռչակեալ են ընդ ոլորտս տիեզերաց. Այսպիսի մի փորձ մեծ յանդգնութիւն պիտի համարուէր մանաւանդ մի դպրոցական համբակ պատանեկի համար, որոյ գաղափարաց մթնոլորտը բնականաբար տակաւին սահմանափակեալ է դպրոցական կենաց շրջանակաւն եւ եթ. Սակայն, Ազնիւ հանդիսականք, կարելի՞ է նաեւ որ մեք, որդիքս լուսոյ փառաւորեղ տաճարին անտարբեր մնամք, երբ կզգամք թէ դաստիարակութիւնն որպիսի՛ բարերար եւ հրաշալի ազդեցութիւն կ'ընէ մեր վրայ. Նա ամէն ինչ ի լաւ անդր կը կը յեղաշրջէ ի մեզ, նովաւ կ'ուսանիմք յաղթել մեր կրից եւ ուղղել մեր թերութիւններն, նովաւ կ'ուսանիմք մեր պարտքերն առ Աստուած, առ մարդկային ընկերութիւն, առ Տէրութիւնն մեր բարեխնամ, առ մեր ամենասիրելի Ազգն, առ ընտանիս եւ առ անձն. Նովաւ կ'ուսանիմք լինել կրօնասէր, աշխատասէր, մաքրասէր, պարկեշտ եւ առաքինի, նա կ'ազնուացնէ մեր զգացումներն, թռիչ կ'ուտայ մեր գաղափարաց եւ հոգւոյն սասանիլ ի գեհինի վերնագաւառացն անձառելւոյն, որոյ նատիրն է լոկ նիւթական երկրաքարշ կեանքն՝ որ գրեթէ նոյն է ընդ անասնականին. Դաստիարակութիւնն է որ զմեզ կ'ընէ ջերմ երկրպագու բարւոյն, ճշմարտին եւ գեղեցկին. Ի մի բան նովաւ կ'ուսանիմք ապրիլ իբրեւ մարդ, մեռնիլ իբրեւ մարդ.

Ազնիւ հանդիսականք, ահա այս է արահետն, ընդ որ կուղղուին մեր դողդոջուն եւ տկար քայլերն, զորս զօրացնելու համար Թաղիս Պատ. Կրթական Խնամակալութիւնը միշտ ամէն ջանք եւ զոհողութիւն չի զլանար եւ ահա այսօր եւս կը վարձատրէ ու կը քաջալերէ զմեզ այս շքեղ մրցանակօքն. Այս ամէն ջանք եւ զոհողութիւնք պարտք կը դնեն մեր վրայ դպրոցական այս նոր տարեշրջանիս մէջ նոր կորովով, նոր եռանդեամբ կրկնապատկել մեր ջանքերն տգիտութեան դէմ մղեալ այս անարիւն մարտին մէջ, ուր զօրապետք են մեր ժրաջան ուսուցիչք, եւ ռազմամթերք՝ դպրոցական մատեանք.

Այսպէս՝ պիտի յաջողինք ընդ հուպ տանել փառաց յաղթանակն ընդդէմ տգիտութեան եւ ապագային լինել պարկեշտ, աշխատասէր եւ պարտաճանաչ քաղաքացիներ օգտակար Ազգին եւ Տէրութեան. ա՛յս է եւ ա՛յս պիտի լինի մեր ջանքն, ա՛յս է նաեւ Ազգին եւ մեր Պատ. բարերարաց ակնկալութիւնը. Կաւարտեմ խօսքս, ազնիւ հանդիսականք, Բերայի Նարեկեան, Լուսաւորչեան, Արշակունեաց եւ Մեսրովպեան չորից վարժարանաց համայն երկսեռ ուսանողաց զգացմանցն թարգման հանդիսանալով, եւ յայտնելով մեր անհուն երախտագիտութիւնն առ Պատ. Թաղ. Խորհուրդն, եւ Կրթական Խնամակալութիւն Թաղիս, որոց խնամքներն կը վայելեմք միշտ առատօրէն, առ ժրաջան դաստիարակս եւ ուսուցիչս մեր, որք զցայգ եւ զցերեկ կաշխատին կըրթել մեր սրտերն ու մտքերն. եւ առ Ձեզ, ազնիւ հանդիսականք, որ հաճեցաք այսօր Ձեր ներկայութեամբ պատուել եւ խրախուսել զմեզ.

Յովսէփ Խ. Ոսկանեան
աշակերտ Ե. կարգի
Նարեկեան վարժարանի

ՌԷՍՄԻ

Մէքթէպը Միւլքիյէի Շահանէ [illegible]

Ասրը մամուրիյէթ հասրը հազրէթը Միւլքտարիտէ միւթէվալլի բունումաի ուլուլը չիւքրան օլան Թէրագգըյաթը Նաֆիա ճիւմլէսինտէն օլարագ մէմալիքը Շահանէնին հէր Թարաֆընտա հայվանաթը էհլիյէնին Թէքսիրը վէ իսլահը իչին միւքէմմէլ միւլքիյէ պայթարլարը եէթիշտիրիլմէք իւզրէ Մէքթէպը Թըպպիյէի Միւլքիյէ տախիլինտէ միւճէտտէտէն քիւշատը իրատէի Սէնիյէի հազրէթը Բատիշահի միւգթէզաի ճէլիլինտէն պուլընան միւլքիյէ պայթար սընֆըլարընա պատէլ իտէ (պայրամտան սօնրա) բազար էրթէսի վէ բէնճշէնպիհ կիւնլէրի Թալէպէ գապուլ մուգարրէր օլուպ, զիքր օլընան մէքթէպին միւտտէթը թահսիլի 4 սէնէ վէ 1ինճի վէ 2ինճի սէնէլէրի Նիհարի (կիւնտիւզլի) օլարագ Մէքթէպը Թըպպիյէի Միւլքիյէ, վէ 3ինճի վէ 4ինճի սէնէլէրի լէյլի (կէճէլի) օլմագ իւզրէ Խալգալը շիֆթլիքը Հիւմայունընտա 4 սէնէտէն իպարէթ օլմագըն, Տէրսաատէթ վէ Թաշրա իտատիի ումումի վէ եա Մէքթէպը Սուլթանի շահատէթնամէլէրինի հաիզ օլանլարըն, վէ եախօտ իշպու մէքթէպին իմթիհանտա Թահսիլ իտիլէն լիյագաթ էյլէտիկլէրինի շահատէթնամէլէրի պուլընանլարըն էյյամը մէզքիւրէտէ Ախըր Գաբուտա Մէքթէպը Թըպպիյէի Միւլքիյէ միւտիրիյէթինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Ատլիյէ Նէզարէթի մէքթուպի գալէմի խիւլաֆասընտան Իպրահիմ պէյէ րիւթպէի սանիյէ սընֆը սանիսի,

Տէրսաատէթ պիտայէթ մահքէմէսի պիրինճի հուգուգ տաիրէսի գալէմի միւմէյյիզի Իպրահիմ Խալիլ էֆէնտիյէ րիւթպէի սանիյէ սընֆը սանիսի,

Պապը Սէրասքէրի Թօբճու տաիրէսի Զահի շիւպէսի խիւլաֆասընտան Մահիր Թիւֆէնքճիլէրի միւլաժիմինտէ մէմուր գօմիսիօն քիթապէթինտէ միւսթախտէմ Հիւսնի էֆ. իլէ, շիւպէի մէզքիւրէ խիւլաֆասընտան օլուպ մէզքիւր Թիւֆէնքճիլէրին մուամէլաթ վէ հէսապաթը ումումիյէսինին Թահրիրինէ մէմուր Ղալիպ էֆ.յէ րիւթպէի սանիյէ սընֆը սանիսի,

Նէվշէհիր գազասը պէլէտիյէ Թապիպի Ախիլլէ.քյօս էֆ.յէ րիւթպէի սալիսէ,

Մէքթէպը Թըպպիյէի Միւլքիյէտէն Նէշէթ իլէ Էրզրում վիլայէթի խասթախանէսինէ Թայինի զիքր օլան Մէհմէտ Զիյա էֆ.յէ րիւթպէի րապիա Թէվճիհ պույուրուլմուշ տըր։

·

Միւթէվէֆֆա հասիլիրաշնազատէ Րէուֆ պէյէ 3իւնճիւ Մէճիտի,

Պանգը Օսմանինին Լօնտրա շիւպէսի պաշ քեաթիպի Մ. Լանտէրէ 3իւնճիւ, վէ շիւպէի մէզքիւրէ քեաթիպի Մ. Ֆիգանիյա 4իւնճիւ, վէ Մ. Ժօզէֆ Մարգօբուլօյա 5ինճի Մէճիտի,

Պէյրութ պահրիյէ գումանտասընըն միւհիմմէ միւտիրի Մ. Օկիւստ Սանտէրիօնա 5ինճի րիւթպէ Մէճիտի Նիշանը իհսան պույուրուլմըշ տըր։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Լօնտրա 6 մայիս

Ինկիլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	099-1/16
Օսմ. էսհամը աչըլըը	17-3/8
» » գաբանըը	17-1/4
» » Սէրի Ա	29-1/2
» » » Պ	18-
» » » Ս	17-
Օթօման 1871	94-1/4
Օսմանլը Պանգասը	12-1/8
Րուսիա իսթիգրազը	101-1/4
Մըսըր ուսւ. մութթահըտէ	82-3/8
» իմթիյազը	103-1/4
Տաիրա Սանիյէ Մըսըր	86-1/8
Թօյիրն իսթիգրազը	104-1/2
Մաճառիսթ. էսհամը 1877	-
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25-42-40

Բարիզ 6 մայիս

Ֆրանս. էսհ. 3 % Ֆր.	87-55
» » 4 1/2 %	106-05
Եէնի Օսմ. էսհամը աչըլըը	17-55
» » » գաբանըը	17-47 1/2
Մէ-ղտէ-լէ	
Սէրի Պ.	17-60
» Ս.	17-55
Րումէլի շըմէնտըֆէրի	68-
Օսմանլը Րէժիսի էսհամը	-
» Պանգասը	559-37 1/2
Գրէտի Լիօնէ	693-75
Գրէտի Ֆօնսիէ	1352-50
Գոնթուար տ'Էսգօնթ	95-
Սիւվէյիշ ագսիօնը	2390-
Րուսիա 5 % 1877	-
Իթալիա էսհամը	97-50
Մըսըր Ֆօնտ. մութթահըտէ	467-50
Եունան 5 % 1879	485-
Գամպիօ 3 այ վատէ	25-23

Վիէննա 6 մայիս

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	119-40
Րումէլի շըմէնտըֆէրի	-

ՂԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. ում. տիւն ագչ. գար.	18-39
» » » էն նիւքսէք	19-01
» » » էն աշաղը	18-37
Պու սապահ աչըլըը	19-01
Իսթիգրազը տախիլի տիւն գար.	46-34
» » » էն նիւքսէք	47-03
» » » էն աշաղը	46-32
» » » աչըլըը	47 08
Մըսըր մութթահըտէ գար.	-
Պու սապահ աչըլըը	-
Սէրի Ա.	29-30
» Պ.	18-10
» Գ.	19-01
Րումէլի շըմէնտըֆէրի	69-12 1/2
Ագչէ ֆարգը	7-
Րէժօր Դըւ.	-
Հէվալէսիզ »	20-

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	ք. ք.	9-12
Օթոմանլը պանգասը		7-32
Սօսիէթէ ժէնէրալ		4-38
Թրամվայ		4-82 1/2

ԱԳՉԷԼԷՐԻՆ ՖԻԵԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրշ. տան	Ղըշ. Բր.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108-32
Մէթալիք »	102-
Պէշլիք »	104-10
Ալթըլըգ »	104-10
Ինկիլիզ լիրասը	110-23
Ֆրանսըզ ալթունը	87-32
Բօլ	90-20
Գրէմից ալթունը	51-20
Գարպօն գայմէսի	08-53

ԹԱՍՖԻԵԷ ՔԷԱՂԸՏԸ

20) լիք քեադըտ	-
50) » »	09-25
100) » »	-
500) » »	-
1000) » »	09-10
10000) »	-

ԻԼԱՆԱԹ

ԽԸՏԻՎԻԱԼԻ ՎԱՓՕՐԼԱՐԸ

ԻՏԱՐԷՍԻ

Պէհէր հաֆթա օլարագ Տէրսաատէթ-
էն Իսքէնտէրիյէ վէ Սուրիա պէյնինտէ
սիւրաթ բօսթասը.

Տիւտէւլէչ գաբտանըն թահթը գօմանտասըն-
տա Շարգիյէ նամ վափօր 1500 թօնէլաթօ
համուլէսինտէ վէ 150 պարկիր գուվվէթինտէ օ-
լարագ ալաֆրանկա մայիսըն 8ինճի չար-
շէնպէհ կիւնիւ էգլէնտէն սօնրա ալաֆր. սաաթ
3 1/2 Տէրսաատէթտէն հարաքէթլէ ՉԱՆԱԳ ԳԱ-
ԼԷ, ՄԻՏԻԼԼԻ, ԻԶՄԻՐ վէ ԲԻՐԷՅՍ օղրայարագ
բազար էրթէսի սապահըլայըն 4 պուչուգ կիւն-
տէն ԻՍԳԷՆՏԷՐԻՅԷՅԷ մուվասալէթ իտէճէք տիր.
Եօլճու պիլէթլէրի ֆամիլեաճա վէ կիտիպ
կէլմէ ալընտըգտա, Թէնզիլը ֆէյաթլա ֆիւ-
րուխթ օլունուր.

Վափօրտա պիրինճի սընըֆ սուֆրա թագը-
մը, պանեօ օտասը, հէգիմ վէ խըտմէթճի գա-
տըն վար տըր.

Եինէ բօսթայի մէզգիւրէնին ԻՍԳԷՆՏԷՐԻՅԷ-
տէն հէր չարշէնպէհ սապահըյըն հարէքէթ ի-
տէն Պէրիյէթիւչ Շամ վափօրլարը տօղրու ԵԱ-
ՖԱ-յա հարէքէթ իտուպ ԻՍԳԷՆՏԷՐԻՅԷտէն
44 սաաթտա ՊԷՅՐՈՒԹա վասըլ օլուր, վէ ԹԱ-
ՐԱՊԼՈՒՍ, ՄԷՐՍԻՆ վէ ԻՍԳԷՆՏԷՐՈՆա օղրար.

Բօսթայի մէզգիւրըն Գըրմըզը տէնիզէ իչլէ-
յէն վափօրլարը հէր ճումաա կիւնիւ Պրինտիզի
բօսթա չանթասընըն մուվասալէթինտէն սօնղ-
րա Սիւվէյիշտէն հարէքէթլէ, Ճիտտէ, Սուա-
քին, Մասաուա, Հիւտէյտա վէ Ատէն իսքելէ-
լէրինէ ուղրար.

Եօլճու, մալ վէ էմանէթ նագլէթմէք իս-
թէյէնլէր Սթամպօլտա Լոյտ Եօնիւտէ Գէօփ-
րիւ պաշընտա Եէնի Վալիտէ խանընտա գումփ-
անեայի մէզգիւրըն աճէնթէխանէսինէ միւրա-
ճաաթ իթմէլի տիրլէր.

Իւզէր աճէնթէխանէ պէտէլի Մըսըրըն պիլ-
ճումլէ բօսթա խառբէխանէլէրինտէ թէեափյէ
օլընմագ իւզրէ բօսթա բօլէյալարը [Մանտա-
բօսթ] տախի իթա իտէր.

Հէր տիւրլիւ խըպր իչիւն Պէ յօղլունտա
Տօղրու եօլտա 470 նումէրօլու մաղազատէ Մ. Մ.
Թօմաս Գուք վէ էվլատը աճէնթէխանէսինէ միւրա
ճաաթ օլընա.

ՄԷՍԱԺԸՐԻ ՄԱՐԻԹԻՄ

ՖՐԱՆՍԷԶ

բօսթա վափօրլարը

Մէսաժըրի խտարէսի՝ Տէրսաա-
տէթ վէ Մարսիլեա արասընտա իչ-
լէթտիկի բօսթա վափօրլարընըն
թարիֆասընտա պու քէրրէ պէր-
վէճհը աթի պազը թատիլաթ իճ-
րա իտիլ տիր.

Վափօր Մարսիլեատան Տէրսաա-
տէթէ քէմաֆիսսապըգ հէր ճումաա
էրթէսի ագշամլարը հարէքէթ ի-
տուպ, սէպտէմ. 29տան իտիպարէն
թային օլընան բօսթա վափօրը՝ Շի-
րա, Սէլանիք, Գավալա, Բօրլաքօս
վէ Չանագգալէսինէ ուղրայաճագ
տըր.

Քէզա Տէրսաատէթտէն Մարսիլ-
եայա հէր բէնճշէնպէհ կիւնլէրի ագ-
շամ սաաթ 4տէ վափօր հարէքէթ
իտուպ, հօկտեմբեր 18տէն իթիպա-
րէն թային օլընան բօսթա վափօրը՝
պիր հաֆթա Չանագգալէ, Բօրլա-
քօս, Գավալա, Սէլանիք վէՇիրա-
յա ուղրայաճագ, վէ հօկտեմբեր
25տէն իթիպարէն թային օլընան
բօսթա վափօրը օ պիր հաֆթա Չա-
նագգալէ, Իզմիր վէ Շիրայա ուղ-
րայաճագ, վէ պու սուրէթլէ օն
պէշ կիւնտէ պիր Իզմիրտէ, Սուրի-
այա կիտէն վափօրլա թէսատիւֆ
վուգու պուլաճագ տըր.

Մէսաժըրի Մարիթիմ վափօրլա-
րըյլա Ֆրանսա շըմէնտըֆէրլէրինին
վագթը հարէքէթլէրի նէզտիկէրէ
թէսատիւֆ իտէր.

Իսթէյէ օլունտըգտա Մարսիլեա
վէ Լիօնտա թէվագգուֆ իտէպիլ-
մէք իւզրէ Սթամպօլտան տօղրու
Բարիզէ գատար պիլէթլէրին ֆիյա-
թը թէնզիլ իտիլմիշ օլուպ, 1ինճի
մէվգը 380 վէ 2ինճի մէվգը 274 ֆր-
րանգ տըր.

ԹՐԱՊԻԶՕՆ-ՊԱԹՈՒՄ

Մարսիլեատան կէլէն բօսթալար իլէ
տօղրու սէֆէր.

Հէր 15 կիւնտէ պիր քէրրէ ճու-
մաա էրթէսի կիւնիւ ալաֆրանկա
ագշամ սաաթ 4տէ Սթամպօլտան
հարէքէթ իտէր, վէ կէրէք ազի-
մէթտէ վէ կէրէք ավտէթտէ մուն-
թազամէն Սամսուն, Քիրասօն, Թը-
րապիզօն վէ Պաթում իսքէ-
լէլէրինէ, վէ զայըր մէճպուրի սու-
րէթտէ Ինէպէ, Ֆաթսա, Օրտու,
Սինօպ վէ Ինէպօլու իսքելէլէրինէ
ուղրար. Սթամպօլա չարշէնպէհ
սապահըը մուվասալէթ իտէր.

ՕՏԷՍԱ

Մարսիլեատան վիւրուտ իտէն բօս-
թա վափօրլարը իլէ հէր 15 կիւնտէ պիր
իճրա օլունըր.

Սալը կիւնլէրի սապահ ալաֆ. սա-
աթ 8տէ Տէրսաատէթտէն հարէքէթ
իտէր, վէ չարշէնպէհ կիւնլէրի Օտէ-
սայա վասըլ օլուր. Օտէսատան բա-
զար կիւնիւ հարէքէթ իտուպ, բա-
զար էրթէսի Տէրսաատէթէ մուվա-
սէլէթ իտէր.

ԹՈՒՆԱ

Հէր 15 կիւնտէ պիր բազար էր-
թէսի կիւնլէրի ագշամ ալաֆր. սա-
աթ 4տէ Սթամպօլտան հարէքէթ
իտուպ, էսնայի ազիմէթտէ սուրէ-
թը մունթազամէտէ Պուրկազ, Սիւն-
նէ, Կալաց վէ Իպրաիլէ, վէ ավ-
տէթտէ Կալաց, Սիւննէ վէ Քիւս-
թէնճէյէ ուղրար վէ սալը կիւնլէրի
Տէրսաատէթէ վասըլ օլուր.

ՄԷՇՀՈՒՐ

ՄԱՏԱՄ ԱՆՆԱ ՔՕԷԼԱԿԸՆ

ՍԱՋ ՄԷԼՀԷՄԻ

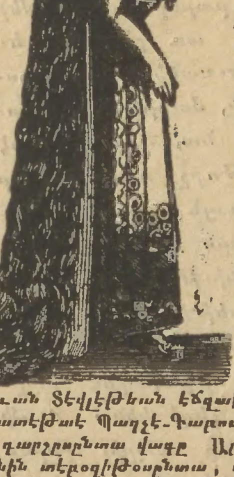

Իշպու մէլհէմ՝ չօգ-
տան պէրու Պուտաս-
բէշթ շէհրինտէ քէս-
պը շէօհրէթ իթմիշ,
վէ թէճարիպը միւ-
թէատտիտէ իլէ պիր
չօգ ֆայտէլէրի սա-
խի կէօրիւլմիւշ տիր.
Մէզգիւր մէլհէմ՝
էվվէլա սաչլարը քէօք-
տէն գուվվէթլէնտի-
րիր, սանիեն սաչլա-
րը չօղալթըր վէ հու-
մուշաթ տըրըր.
Պու խասսէլէրտէն
մատա, հէր նէվի
սաչ վէ տէրի խաս-
թալըգլարընը տախի
ազ միւտտէթ զար-
ֆընտա բէտամիլէն
մահվ ու նապէտիտ
էյլէր.
Տէբօսը՝ Տէրսաա-
տէթտէ Օգճուլար
պաշը Նօ. 33 Ան-
թուան Տէվլէթեան էճզախանէսի օլուպ, Տէր-
սաատէթտէ Պաղչէ-Գաբուսընտա գարագօյեա-
նէ գարշըսընտա վագը Աւելեան Գէորգ էֆէն-
տինին տէբօզիթօսընտա, վէ Ղալաթատա Վ. Ց-
վօտա գարագօլխանէսի գարշըսընտա վագը Մ.
Լէֆագինին, վէ Պէյօղլունտա Թագսիմ ճիվա-
րընտա Գօսթանթեն Վ. ուչինօնըն, վէ շէհրիմի-
զին պաշլըճա էճզախանէլէրինտէ ֆիրուխթ օ-
լունըր.

ԻՏԱՐԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ

ԹՐԱՊԻԶՕՆ ԽԱԹԹԸ

(Հաֆթատա պիր էճրա օլընան սէֆէր)

Սալը կիւնլէրի Տէրսաատէթտէն հարէքէթ
իտուպ, Էրէկլի, Ինէպօլու, Սինօպ, Սամսուն,
Ինէպէ, Օրտու, Թիրէպօլու, Րիզէ վէ Թրապի-
զօնա ազիմէթ իտէր.

ՊԱՐԹԸՆ ԽԱԹԹԸ

(Հաֆթատա պիր էճրա օլընան սէֆէր)

Չարշէնպէհ կիւնլէրի Տէրսաատէթտէն հա-
րէքէթ իտուպ, Էրէկլի, Պարթըն վէ Ամասրա-
յա ուղրար.

ԹԱՐԱՊԼՈՒՍԸ ՂԱՐՊ ԽԱԹԹԸ

(15 կիւնտէ պիր էճրա օլընան սէֆէր)

Հէր 15 կիւնտէ պիր ճումաա էրթէսի կիւն-
լէրի Իզմիր վէ Կիրիտ թարիգլէրիյլէ Սթամպօլ-
տան հարէքէթլէ, Տէրնէ, Պէնկազի, Թարապլուս-
ը Ղարպ վէ Մալթայա ազիմէթ իտէր.

ԻՍՔԷՆՏԷՐԻՅԷ (ԲԱՐԱՇԱՄ) ԽԱԹԹԸ

(15 կիւնտէ պիր էճրա օլընան սէֆէր)

Հէր 15 կիւնտէ պիր ճումաա էրթէսի կիւ-
նիւ Սթամպօլտան հարագէթ իտուպ Կէլիպօլու,
Չանագգալէ, Միտիլլի, Իզմիր, Սագըզ, Րօ-
տօս, Ատալեա, Մէրսին, Իսքէնտէրուն, Թա-
րապլուսը Շամ, Պէյրութ, Եաֆա, Բօրսաիտ
վէ Իսքէնտէրիյէյէ հարէքէթ իտէր, վէ Թէքրար
Իսքէնտէրիյէտէն Կիրիտ թարիգիյլէ ավտէթ
իտէր.

ՍԷԼԱՆԻՔ ԽԱԹԹԸ

(15 կիւնտէ պիր էճրա օլընան սէֆէր)

Հէր 15 կիւնտէ պիր տէֆա ճումաա կիւնլէ-
րի Տէրսաատէթէն հարէքէթլէ Կէլիպօլու, Չա-
նագգալէ, Տէտէ Աղաճ, Գավալա Աղաճ, Գավա-
լա, Այնօրօզ վէ Սէլանիկէ կիտէր.

ՄՈՒՏԱՆԵԱ ԽԱԹԹԸ

Հաֆթատա իւչ տէֆա Տէրսաատէթ-
վէ Մուտանեատան հարէքէթ իտուպ կէմլէյիք
վէ լէտէլ իճապ Արմուտլըյա տախի ուղրար.
Տէրսաատէթտէն ճումա, բազար վէ սալը
կիւնլէրի հարէքէթ իտէր.

ԻԶՄԻՏ ԽԱԹԹԸ

Բազարտան մատա հէր կիւն Սթամպօլտան
վէ Իզմիտտէն հարէքէթ իտէր, վէ Տօրըճա, Գա-
րամուսալ, Եալըվա, Էրէկլի, Գօնճա, Գազըգլը,
Տէյիրմէնտէրէ վէ Սէգպան տախի ուղրար.

ՊԱՆՏԸՐՄԱ ԽԱԹԹԸ

Հաֆթատա իւչ տէֆա Տէրսաատէթտէն վէ
Պանտըրմատան հարէքէթ իտէր վէ Բրէմէյէ տա-
խի ուղրար. Տէրսաատէթտէն բազար էրթէսի,
չարշէնպէհ վէ ճումաա էրթէսի կիւնլէրի ազի-
մէթ իտէր: Գուզղու վէ գոյուն զէմանլարընտա
լէտէլ իճապ ֆէվգելատէ վափօրլար թահյին
իրսալ իտիլէճէք տիր.

ՇԷՆԿԻՆ ԽԱԹԹԸ

Հէր 15 կիւնտէ պիր ճումաա էրթէսի կիւն-
լէրի Տէրսաատէթտէն հարէքէթլէ Չանագգա-
լէ, Սէլանիք, Բրէվէզա, Պարկա, Մօրթօ,
Գորֆու, Այ Սարանտի, Ավլօնիա, Տրաճ վէ
Շէնկինէ ուղրար.

ԻՍՔԷՆՏԷՐԻՅԷ ԽԱԹԹԸ

Հէր 15 կիւնտէ պիր ճումաա էրթէսի կիւ-
նիւ Կիրիտ թարիգիյլէ Տէրսաատէթտէն Իսքէն-
տէրիյէյէ հարէքէթլէ, պատէհու Իսքէնտէրի-
յէտէն գըյամ իտէրէք վէ Բարաշամ սէվահի-
լի իսքէլէլէրինէ ուղրայարագ Տէրսաատէթէ ավ-
տէթ իտէր.

ՍԱԳԸԶ ԽԱԹԹԸ

Այտա իւչ տէֆա հէր 10 կիւնտէ պիր
Տէրսաատէթտէն հարէքէթլէ, Կէլիպօլու, Չա-
նագգալէ, Պօզճա Ատա, Մօլիվա, Էյվալըգ,
Այվալըգ, Միտիլլի, Տիգէլի, Իզմիր, Չէշմէ վէ
Սագըզա ուղրար.

ԳԱՐԱՊԻԿԱ ԽԱԹԹԸ

Հէր բազար էրթէսի վէ բէնճշէնպէհ կիւն-
լէրի Տէրսաատէթտէն հարէքէթլէ, Թէքիրտաղ,
Ղանօս, Խօրա, Միրէֆթէ, [վէ լէտէլ իճապ
Էրէկլիշէ իսքէլէսի] Շարքէօյ, Էրիպլիք, Մար-
մարա, Բաշա Լիմանը, Էրտէք վէ Գարապի-
կայա ուղրար.

ԹԷՔԻՐՏԱՂ ԽԱԹԹԸ

Հէր սալը վէ ճումաա էրթէսի կիւ-
քէօբրիւտէն հարէքէթլէ, Պիկատօս, Սիլիվրի,
Էրէկլի վէ Թէքիրտաղա ուղրար վէ բազար էր-
թէսի վէ բէնճշէնպէհ կիւնլէրի տախի Թէքիր-
տաղտան հարէքէթլէ մէզգիւր իսքելէլէրէ
ուղրայարագ քէօբրիւյէ ավտէթ իտէր.

ՊԷՕՑԻՒՔ ԷՃԶԱ ՏԷՊՕԶԻԹՕՍԸ

Ժ. ԱԼԷՔՍԵԱՆ

ՊԱՉՐՈՒՅԷ ՆԷՋԱՐԻԷԹԸ ՃԻԼԻԽԷՍԻ ՄՈՒԹԷԱՀՀԻՏԻ

Էճզախանէմի էքի սէնէտէն պէրու Եէնի Ջամիտէն Պաղչէ Գաբուսընտա Ճէլալ պէյ խանընըն ալթընտա 2 նումէրօլը մաղազայա նագլ իթմիշիմ տիր. Միւտտէթը մէզգիւրէ զարֆընտա մաղազամը քէնտի սըրըֆը տախիլինտէ զայէթ մունթազամ պիր մաղազայա իֆրաղ ու թահվիլ իթմէք իչին էլտէն կէլէնի տիրիղ իթմէմիշիմ տիր. Օրայա միւրաճաաթ իտէնլէր՝ էմթաանըն նէֆասէթինտէն վէ ֆիյաթլարըն էհվէնիյէթինտէն բէք զիյատէ խօշնուտ օլաճագլար տըր: Էճզախանէի մէզգիւրէտէ Ֆրանսա, Ինկիլթէրրա վէ Ալէմանիանըն մէշհուր թիճարէթ էվլէրի էճզալարը, քիւլլիյէթլի Լօմպարտա վէ Բէլէտէ «սիւլֆաթ տը քինին», Նորվէկիա պալըգ եաղը, Ֆրանըզ վէ Ինկիլիզ Հաղըր ուլաճլարը [սըքխաթը], Տէրսաատէթ պուլընմաղլարըն էն չօղը օլմագ իւզրէ մէքթէպլէր իչին ֆէննը քիմեա ալէթի ու էտէվաթը, գուլուանճըլըղտա վէ «կավանօզլավօթէ» մախսուս ալէթ վէ էճզա, մէշհուր գօնեագլարը, Պօրտօ վէ Մալակա շարապլարը, Էվրուբա մամուլը սապունլար, հուրմաթ տէօրտէյիլէրի իչին «նիքէլ» վէ «անթիման», ճէրրահըլըգ ալէթլէրի էգսիկսիզ մէվճուտ, սաքլար, բէլէտը ֆէրէջլարընտա գուլլանըլաճագ էվթէլիմ, թօրտան սաթըլմագ իւզրէ պօլ շիշէլէր, տաֆիի թէաֆֆին (անթիսէփթիգ) տըրա լըգը օլունմըշ Լիսթէր բամպուգլարը վէ ղայրիհիմ վէ ղայրիհիմ պուլունըր:

Հէր Թարաֆտան գըրըպըշ գապուլ օլունըրգ տօղրուճա իրսալ օլունըր, վէ միւշթէրիլէ-րին պիթթէճրիպէ միւշահէտէ իթտիգլէրի իւզրէ, ուզագ մաշհալլէրէ կէտէճէք օլան մալլար քէմալը տիգգաթ վէ իհմիսա իլէ ներլէշթիրիլիր:

Մաղազամըն Էվրօբատան խասսէթէն կէթիրթտիրիլմիշ վէ աղաճ ալը իչին նօքսանըլ, պու մաճուն պաղլէպանլըգըն վէ պաղչէ միրաղըլըլարընըն իչինէ

րէք զիյատէ եարար.

ՊԻՐ ՄՈՒԺԴԱՑԷՍԷ

«Անգըը» նամ էօմիւր սիկուրթա գումբանեասը հագգընտա պունտան ազտէմ հէր նէ քի եազմըշ իսէք, քեաֆֆէսի տէ քէնտի թէհագգուգ իթտիքտէն պաշգա, հալ ու ահվալինի քէմալը պի-թարաֆի իլէ եազմագտա օլտըղըմըզ մէզգիւր գումբանեայա բէք զիյատէ թարաֆտար աստ խտիմէք իչին էվ-վէլճէ թային իթմէք իսթէմէտիկիմիզ հաւատւտը տախի թէճավուզ էյլէմիշտիր.

Վուգուատ վէ բագգամլարա պինաի խտտաա իտէրէք պէյան իտէրիզ քի, Թէգմիլ Աւսթրիա–Մաճառիսթանտա հիսսէ սէնէտլէրի Վիէննա պօրսասընըն բէսմի ֆիյաթ ճէտվէլինէ կէչմիշ 8 ատէտ էօմիւր Սիկուրթա գումբանեասը մէվճուտ տըր. Մէզգիւր բէսմի ճէտվէլտէ, Անգըընըն հիսսէսի՝ 4500 ֆիօրին օլուպ, անտէն սօնրա կէլէն գումբանեալարըն 320-167-280-405-225-170 ֆիօրին տիր. Թէմէթթիւ մատտէսինէ կէլինճէ, մէզգիւր ճէտվէլտէ օգունտըղը-նա կէօրէ, ախիրէն Անգըը գումբանեասը՝ 275 ֆիօրին, տիկէր 2 գումբանեա՝ 106, պիր տիկէրի՝ 16, պիր տիկէրի՝ 10, պիր տիկէրի 8 ֆիօրին թէմէթթիւ թէվզի իթմիշ օլուպ, սաէր քիւ-չիւք տիկէր 2 գումբանեա իսէ հիչ պիր թէմէթթիւ թէվզի իտէմէմիշլէր տիր.

Անգըը գումբանեասըյլա այնի տախ-րէտէ իճրայի մուամէլէ իտէն իշպու գումբանեալարը իզլար իթմէք իչին անլէրին իսմինի վէրմէքտէն սարֆը նազար իտէրիզ. Լաքին անլէր հագգընտա պիր ֆիքր հասըլ իթմէք իչին պալատէքի բագգամլարը՝ նէքտիկէրիյլէ մուգայէսէ իթմէք՝ մագսատէ քեաֆի տիր.

ԱԼԹՈՒՆ ՄԻՏԱԼԵԱԼԱՐ

ՎԷ ԻՖԹԻԽԱՐ ՏԻՊԼՕՄԱԼԱՐԸ

ELIXIR GREZ

Գընագը—գօգա վէ բէբս ն իլէ թէլթիգ օլունմըշ տըր: Հէր խասթախանէտէ գուլլանըլըր: Աշ կիւն ղարֆընտա մէյտէ ֆէսատլարը, Յազմըղըլըղը, մէյտէ էզըլիսի, չէթահըղըլըղը, օտունըղըլըղը, եիւրէք պուլանթըլարընը տէֆ իտէր.

Պու իլաճ Բարիզտէ Լա Պրիւյէր սօգագընտա 34 նումէրօտա էճզաճը Բ. Կրէզ նէզտինտէ վէ պիլճիւմլէ էճզաճըլարտա պուլունըր.

ԾԱՆՆԻ ԷՃԶԱԽԱՆԷՍԻ

Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա 84 Նօ. մահալտէ

1852 սէնէսինտէ թէէսիս օլունմըշ վէ ալթը իթթիխար տիբլօմասը իլէ իքի ալթուն միտալեասընա նա-իլ օլմուշ տըր.

Պէյօղլունտա քեայն իշպու էճզախանէնին սահիպի էճզաճանէ մէզգիւրը պու քէրրէ պի-րինճի սընըֆ պիր թէէսիսաթը ֆէննիյէ վէ թիւճճարիյէ հալինէ վազ ու իֆրաղ իթմիշ օլ-մազըյլա, ճինսը ալէատտան վէ 100տէ 25 նօգսան ֆիյաթլա հէր նէվի էճզա պուլունտըգտա վէ պիր մէսուլը թէճրիւպէքեար իլէ պէրապէր քիմպայեա մէմլէքէթին թարաֆընտան հիւնիւ-տէրէ վէ սիւրաթը մուամէլէ իճրա օլունմագ-տա տըր.

Մէզգիւր էճզախանէտէ քէլէվվէլ տախմա քիմ-եա ամալիզի իճրա օլունմագտա տըր.

ԷՄՐԱԶԸ ՃԻԼՏԻՑԷՆԻՆ ՔԵԱՄԻԼԷՆ ՏԷՖԻ ԻՋԻԻՆ

ԷՃԶԱՃԸ ՖԷԼԻՔՍ ԹԷՐՃԻՄԱՆԸՆ ԻՄԱԼ ԷՑԼԷՏԻԿԻ

ՆԷՎԻՃԱՏ ՀԱՊԼԷՐ ՎԷ ՄԷՐՀԷՄ

Ճէմիյէթը Թըպպիյէի Միւլքիյէի Շահանէտէն Թաստիգ պույրըլմըշ տըր.

Իշպու հապ վէ մէրհէմ՝ էմրազը ճիլտիյէ վէ «էգզէմա» եանի թուզլու պալկամ վէ մու-յասըը իլէ բարմագ արալարընտա վէ վիւճուտըն սաիր մահալլէրինտէ գըշընմագլար վէ միւզմին երկենիյէլեր վէ ֆէսատը տէմտէն հասըլ օլան գաշընտըլարը, Էլհասըլ էմրազը էֆրէնճիյէտէն մաատա ումում տէրի խասթալըգլարը իչին տէվաի հագգըի օլաճագը, վէ աղ վագթտա էմրազը մէզգիւրէնին էն մուանինտ վէ միւզմին տէֆ իթտիկի ամըլպայը հազիգէնին թէճրիպէլէրի իլէ իսպաթ օլունմըշ, վէ Մէքթէպը Թըպպիյէտէն տախի պիլմուայէնէ, թէրգիպինտէ վիւճուտու իլէ մուսավրի էտ-վիէի մազարրաթ հիչ պիր էճզա պուլունմատըղընը մէտհ վէրիլմիշ տիր.

Մահալլը ֆիրուխթը Պաղը Ալի ճատտէսինտէ Աճէմ սէֆարէթխանէսի գարշըսընտա Ֆէլիքս էճզախանէսի, վէ տէպօսը Պաղչէ-Գաբուսընտա Գասապեան էֆ.ինին էճզախանէսի, վէ Ղալաթատա Վ. Ցվօտա գարշըսընտա Մ. Լէֆագինին էճզախանէսի իլէ սաիր էճզախանէլէրտէ սաթըլըր: Հապլարըն գութուսու 20 վէ մէրհէմին գավանօզը 10 ղըշ.

Իւթագը Մահսուս

Գըլմէզը ւրէքէպէլէ իմզա վէ մէօհրը զաթիմի համիլ օլմայան գութու վէ գավանօզլարը գապուլ օլունմայա.

ՀԱՐԻԳ ՎԷ ԷՕՄԻՒՐ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱԼԱՐԸ

NORTH BRITISH MERCANTILE

ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

1809տա թէէսիս

	Ինկ. Լիրասը
Սէրմայէսի	3,000,000
Սհթիյաթ ագչէսի	5,978,946
1885 սէնէսի հասըլաթը	1,788,964

NORTHERN INSURANCE COMPANY

ՆՕՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

1836տա թէէսիս

	Ինկ. Լիրասը
Սէրմայէսի	3,000,0080
Իհթիյաթ ագչէսի	3,134,34
1885 սէնէսի հասըլաթը	898,076

Սալիֆ իւլ պէյան իքի գումբանեա էհվէն ֆիյաթլա վէ միւթէատիլ շէրաիթլէ խանէ վէ էշյա վէ էմթաայի թիւճճարիյէ վէ սաիրէ սիկուրթա իտէր, գազանըն վուգուընտա աէրագապ պէրմու-ճիպը մուգավէլէ թազմին իտէրլէր. Եանկըն ճիհէթինտէ թազմինաթ 15,000,000 Ինկ. լիրասը.

ՏԷՆԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Maritime Insurance Cie.

Սէրմայէսի Ինկ. լիրասը 500,000 Իհթիյաթ ագչէսի Ինկ. լիրասը 120,000

Իշպու գումբանեա էհվէն ֆիյաթլա վէ միւթէատիլ շէրաիթլէ կէրէք վափօր վէ կէրէք եէլքէն սէֆինէսիյլէ մէրսուլ էմթաայի թիւճճարիյէ, կրուբօ վէ Նօլի պէտէլի սիկուրթա իտէր: Մուֆասսալ մալումաթ իչին Ղալաթատա Գօմիսիօն խանընտա մէզգիւր իւչ գումբանեալար աճէնթի ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԷՐՈԲԵԱՆա միւրաճաաթ իթմէլի.

ԽՈՒՐՏԷՊԻՆ

(Միքրօսքօբ)

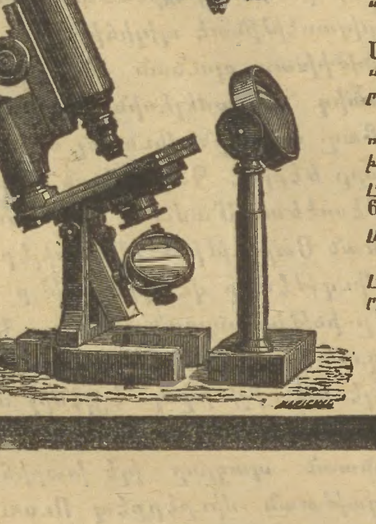

Բասմթէօր ուսուլի իւզրէ իբէք պէօճէյի թօխու-մընը թէֆրիշ վէ մուայէնէ իթմէյէ մախսուս օլան իշպու խուրտէպինլէր՝ Բարիզտէ սաայգ Բրակմօնս-քինին վէ էլան Մ. Մ. Պըժօն, Օսէր վէ Գումբ.ըն պէօյիւք ֆապրիգասընտա իմալ օլունըրլար:

Բարիզ Տար իւլ Ֆիւնունը մուալլիմի Մ. Էօժէն Մալիօ, Մ. Մ. Պըժօն, Օսէր վէ Գումբ.ըն խուր-տէպինլէրիյլէ պագըլան շէյլէրին բէք պէրրագ կէօ-րիւնտիւկինի պէյան ու իլան իտէր.

Խասսէթէն իբէք պէօճէյի թօխումլարընը թէտգիգ ու թէֆթիշ իթմէք իւզրէ իմալ իտիլէն պու խուրտէպինլէր՝ նէզարը աճիզանէ պուլունըպ, պունլարըն 500 գաթ պէօյիւք կէօսթէրէնլէրի՝ 5 1/2 վէ 600 գաթ պէօյիւք կէօսթէրէնլէրի 5 3/4 Օսմանլը լիրասընա տըր.

Տահա պէօյիւք կէօսթէրէն խուրտէպինլէր իլէ պուն-լարա տաիր ալէթ ու էտէվաթ հագգընտա սըրթա-րըշաթ գապուլ իտէրիմ:

Թէքմիլ Թիւրքիատա վէքիլիւլ-ումումի

Ս. ԳԱԱԹՕՐԻԱՏԷՍ

Ղալաթա Գարաքէօյ Նօ. 5

ՖՐԱՆԳՕ–ՀՕՆԿՐՈՒԱԶ

Իսթիգպալ թէէմմինի իչիւն Պուտաբէսթտէ բէյանգօլու սիկուրթա շիրքէթի.

1857տէ Աւսթրիա-Մաճառիսթան իմբէրաթօրլըղը թարաֆընտան 7658 նումէրօլը ֆէրման իլէ թէէսիս օլունմըշ տըր.

Շիրքէթին սէրմայէսի	20,000,000	ֆրանգ
Մէվճուտը սանտըգ	10,000,000	»
Իհթիյաթ ագչէսի	12,000,000	»

Ումում Շարգ վէ Թիւրքիա իչիւն Տէրսաատէթտէ Տիրէքթօր Մ. ԷՕԺԷՆ ԲԱԲԱՔՕՐ
» » » Սէր միւֆէթթիշ Մ. ՆԱԶԱՐԷԹ ԵԱԶՃԵԱՆ
ԹԻՒՐՔԻԱ ՎԷ ՄԸՍԸՐ ՃԻՀԷԹԼԷՐԻՆՏԷ ՊԷՕՑԻՒՔ ԱՃԷՆԹԷԼԷՐ

Իսքէնտէրիյէ վէ Գահիրէ իչիւն Մըսըր Պանգասը. Պէյրութտա՝ Օսմանլը Պանգասը. Սէլանիքտէ՝ Ալլաթինի Պանգասը. Իզմիրտէ՝ Թիւճճարըքրանտան Պալթաճեան վէ Պալըքճեան. Հալէպտէ՝ Գէորգ վէ Սահակ Սէթեան. Ատանատա՝ Գասպարեան վէ Տամլամեան. Աթալեա վէ Սպարթատա՝ Շէրէֆեատին վէ Տէրունեան. Թրապիզօնտա՝ Օսմանլը Պանգասը. Ագչէհիրտէ՝ Եօահանճը օղլու Մուրատ. Էտիրնէտէ՝ Օսմանլը Պանգասը վէ ղայրիհիմ.

Ֆրանգօ-Հօնկրուազ իսթիգպալ իսթիգպալ շիրքէթի զայէթ սուհուլէթլի սուրէթտէ թէէմմինաթ սիկուրթասը իլէ մէշղուլ օլմագտա տըր. կէրէք պէօյիւք սատտալար վէ կէրէք էրքէք վէ գըզ չո-ճուգլար իչիւն պիր վագթը մուայյէնէտէն սօնրա, էվվէլճէ գարարկիր օլան մէպլաղը եօտէնմէ-իւզրէ.

Ջանն իտէրիզ ուզուն պօլըս խըղահաթա միւհթաճ տէյիլ տիր. պիր ֆամիլեանըն պաշը պուլունան վէ եախօտ չօլուգ չօճուգը օլան պիր բէտէրին, կէրէք քէնտիսինին վէ կէրէք պալ ու է վլատընըն իսթիգպալը թէէմմինի իչիւն տիւշիւնմէսի. չիւնքի պիր սատտէմ Նասըլ քի կենտիկիյ օ-լուր, էշյաէ տախի իսթիգպալըը օլաճագ տըր. իշթէ պունլարըն տէֆի չարէսի իչիւն պու Շիր-քէթ հէր պիր գըսմըլարը վէրմիշ տիր. սէնէլիք ուֆագ վէ կէօզէ կէօրիւնմէզ պիր մըգտար ագ-չէնին շիրքէթին սանտըղընա թէսլիմ օլունմագ իւզրէ, չիւնքի հիչ պիր սատտ պիլէմէզ վագթըն միւրուրի իլէ նէ հալ քէսպ էյլէյէճէք քէնտի իսթիգպալի, վէ եախօտ կէնճ եաշընտա վէֆաթ իթթիքտէն սօնրա նէ օլաճագ քէնտի պալ ու էվլատընըն հալի. անըն իչին մուգաւէլէսի պիր վօրսըը տըր պէհէր սըրընֆա պուլունան պիր ատէմ իչին շիմտիտէն իսթիգպալ թէէմմինի. Էվլա-տըն հէր պիր ճիհէթինտէ վէ հէր պիր հիւքիւմէթին թահթը խտարէսինտէ իսթիգպալ թէէմմինի իչիւն հիսսալը շիրքէթլէր պուլունմագտա տըր, վէ բէնզէմէր կիւրուհին պաշլարագ իմբէրա-թօրլար իլէ իմբէրաթօր էվլատլարը վէ խանէտանը իսթիգպալ սիկուրթասընա տախիլ տիրլէր: Իշ-թէ պու շիրքէթլէրին էն ճէսիմ վէ էն միւթէպէր վէ Էվրօբանըն հէր պիր պէօյիւք պանգալարըն-տան թասնի օլունմըշ օլան, վէ սանիեն Աւսթրիա-Մաճառիսթան հիւքիւմէթինին «գօնթրօլը» թահթընտա պուլունան վէ 31 սէնէլէրտէն պէրու տէվամ իթմէքտէ օլան Ֆրանգօ-Հօնկրուազ սի-կուրթա շիրքէթի Թիւրքիանըն բայթըթախթը պուլունան Տէրսաատէթտէ տախի 1880 սէնէսինտէն պէրու պիր միւտիրիյէթ թէէսիս իթմիշ տիր.

1. Շիրքէթին իսթիգպալ թէէմմինի իչիւն եաբտըղը մուամէլաթընտա ֆազլա օլարագ սէնէտէ պիր տէ գուրա քէշիտէ իտէր ալաֆր. քեանունը սանինին 30ընտա, Աւսթրիա-Մաճառիսթան տէվլէթինին մուգավէլաթ մուհաֆըրիլիկի վէ մալիյէ նազըրըղը թահթը իտարէսինտէ. պէհէր գա-զանան նումէրօ մուգաբիլ 100էր Ինկիլիզ լիրասը եանի 2500 ֆրանգ գազանաճագ.

2. Սիկուրթա սէնէտինէ մահսուս օլարագ 3 սէնէլիք վէրկիլէր վէ եախօտ տահա զիյատէ էօ-տէնմիշ օլուր իսէ համիլինին շիրքէթտէն իսթիգրազ իթմէլիկէ հագգ ու սէլահիյէթի օլաճագ տըր, սէնէլիք ֆայիզ եիւզտէ 6ըլ կէչմէյէրէք.

Պու շիրքէթ՝ եանկըն վէ տէնիզ սիկուրթասը մուամէլաթը իլէ տախի մէշղուլ տըր.

Շիրքէթին միւթէպէր վէ թէէմմին օլունմագ իւզրէ տէվլէթը Ալիյէնին Տէրսաատէթտէ մէրքէ-զի պուլունան Օսմանլը Պանգասընը թավսիյէ էյլէրիզ, վէ եախօտ Էվրօբանըն էն մէշհուր վէ պէօ-յիւք պանգալարընտան քէսպը մալումաթ ախզ օլունապիլիր.

ԷՇԵԱ ՎԷ ՄՕՊԻԼԱ

JEAN PSALTY

Պէյօղլունտա Գալաթասարայ սօգագընտա Ճենճ տաիրէ պէլէտիյէ գարշըսընտա
ՄԷՐՔԷԶԸ ՃԷՏԻՏ ՕԼԱՆ ՄԱՂԱԶԱՏԱ
ՄԻՒՍԹԷՄՆԱ ՖԻՅԱԹԼԱՐԼԱ ՍԱԹԸԼԸՐ.

Պէյօղլունտա Աղա ճամիսի գարշըսընտա
Նօ. 127 ՇԻՒՊԷԻ ՄԱԽՍՈՒՍԷ.

Հէր նէվ վէ ուսուլտէ սիւսլիւ վէ սատէ մօպիլալար, միւթէնէվվիւ ֆիսթանլարայա չէշիտ չէշիտ տէօշէմէլիք գումաշլար, տէմիր վէ թունճ գարեօլալար, թաբէթալիա, սանտալեա-լար, եալըգլըղ թագըմլար, թունճ, պագըր, ֆիլ տիշի, սէտէֆ վէ սաիրէ իլէ միւզէյյէն վէ բէնկեարէնկ իշլէնմիշ զայէթ սիւսլիւ մօպիլալար պուլունըր.

ՄԷՖՐՈՒՇԱԹԸ ՄՈՒՔԷՄՄԷԼԷ

(Թէքմիլ պիր խանէնին տէօշէմէսինէ իգթիզա իտէն էշեա)

ՖԱԲՐԻԳԱյա եէնի մաքինալար, գուրու աղաճլար վէ պիր խայլի թէճրիւպէլի ամէլէլէր կէթիրիլմիշ օլմալըղընտան, էհալիյի հէր վէճհլէ մէմնուն իտէճէք պիր հալտէ պու-լունըյօր.

Մալլար՝ զայէթ տայանըգլը վէ զարիֆ վէ էհվէն օլուպ, սըրբա-րըշաթ տախի սէրիան իճրա օլունըր.

[Իտարէխանէսի Պէյօղլունտա Գալաթասարայ սօգագընտա Ճենճ տաիրէ գարշըսընտա տըր.]